

3 Aruba

Binnenkort beslissing eerste parkeergarage binnenstad

9 Wereld

Taiwan: Geen overleg over Zuid-Chinese Zee

10 Financieel

Koninklijke Munt in grote problemen

12 Sport

Bayern neemt zoete wraak op Arsenal: 5-1

Omwonenden niet blij met nieuwe heliport Malmok

Foto: Franciska Groen

Op de locatie waar het helicenter moet komen, zijn de bouwwerkzaamheden al begonnen.

ORANJESTAD — Caribbean HeliCentre (CHC) is maandag begonnen met de aanleg van een heliport. Dat komt naast het gebouw van Skydive Aruba in Malmok. Vanaf december moeten daar commerciële helikoptervluchten uitgevoerd worden. Buurtbewoners en watersportbedrijven zijn echter bang voor overlast. Diverse buurtbewoners hebben zich daarom verenigd en spannen een rechtszaak aan tegen het bedrijf dat de vluchten wil uitvoeren.

door onze verslaggever
Leanne van Spronsen

De vluchten moeten straks uitgevoerd worden door Caribbean HeliCentre (CHC). Dit bedrijf is al bijna twee jaar

bezig met de voorbereidingen en het aanvragen van vergunningen. Alleen de aanvraag van het Air Operators Certificate door Department of Civil Aviation Aruba (DCA) is nog niet afgerond. Het bedrijf is

een tak van het Nederlandse bedrijf Helicentre, gevestigd in Lelystad. Omwonenden en watersportbedrijven zijn echter boos, omdat zij niet van tevoren zijn geïnformeerd of gewaarschuwd en omdat niet gevraagd is naar hun mening. “Het is naast een woonwijk. Mensen zien de waarde van hun woningen, van soms wel 2 miljoen florin, kelderen. De helikopter gaat waarschijnlijk de hele dag vliegen, zorgt dat niet voor overlast?” vraagt een bewoner van Malmok zich af. “De wind- en kitesurfbedrijven hebben totaal geen informatie om welke helikopter het gaat, wat de invloed daarvan is op de wind, of het niet gevaarlijk is zo dicht langs de weg.”

Rondvluchten

De helikopter die ingezet wordt, is een Airbus EC 120B ‘Colibri’, laat het bedrijf weten. Volgens CHC is dit ‘verreweg de stilste helikopter in zijn klasse’. De ingebouwde staartrotor zou ervoor zorgen dat er weinig geluid wordt geproduceerd. In het toestel zijn vijf zitplaatsen. Doel van CHC is het uitvoeren van rondvluchten voor toeristen, vervoer van en naar de luchthaven en naar het golfterrein bij Tierra del Sol. “Door deze stille helikopters te gebruiken en de speciale trainingen die vliegers

krijgen, zijn zij in staat om geluidsoverlast tot een minimum te beperken.

Luchtverplaatsing

De zogenaamde ‘downwash’ van deze helikopter is erg klein. Skydivers, parasailers en kitesurfers zullen daardoor weinig last hebben van de luchtverplaatsing van de helikopter.” *Amigoe* schreef eerder al dat Arubaanse veiligheidsdiensten in geval van nood ook gebruik kunnen maken van de helikopter.

Opleidingscentrum

“De helikopter staat in Nederland klaar om ingepakt te worden”, aldus directeur bedrijfsontwikkeling John Oster. “Waarschijnlijk kunnen we begin december beginnen met vliegen.” Dan wordt het toestel eerst getest en de eerste maanden blijft het ook bij één helikopter, daarna komt er mogelijk een tweede en een kleintje voor lessen. Het is namelijk de bedoeling dat bij het helicentrum ook een opleiding tot helikopterpiloot komt. “Dat is ook handig voor piloten die de opleiding bij het Nederlandse bedrijf volgen, want daar is het weer onvoorspelbaar. Hier kunnen ze in zes weken meer vlieguren maken dan daar.” Op welke termijn de opleiding er komt, kan Oster nog niet zeggen.

Vliegtuigcrash Egypte

‘Aanzienlijke kans betrokkenheid IS’

Foto: AFP

De kans dat Islamitische Staat betrokken is bij de crash is toegenomen. De Russische regering reageerde echter afwijzend op alle geuite theorieën. Bij de crash kwamen 224 mensen om het leven.

LONDEN — Er is een ‘aanzienlijke kans’ dat militanten van Islamitische Staat (IS) achter het neerstorten zitten van het toestel van de Russische maatschappij Metrojet in de Sinai. Dat heeft de Britse minister van Buitenlandse Zaken Philip Hammond vandaag verklaard.

Hij antwoordde volgens Britse media op de vraag of de militanten van IS iets met het neerstorten te maken hebben: “IS-Sinai heeft de

verantwoordelijkheid opgeëist voor het neerhalen van het toestel en dat deed ze meteen. Wij hebben naar het hele informatieplaatje

gekeken, ook de claim, maar natuurlijk ook naar andere stukjes informatie en hebben geconcludeerd dat er een aanzienlijke kans is.” Hammond zei eerder dat het zeer wel mogelijk is dat de Airbus A321 door explosieven is neergestort. Alle 224 inzittenden, voornamelijk Russische toeristen, kwamen daarbij om het leven.

De Russische regering noemde vandaag alle theorieën over de oorzaak van de crash ‘speculatie’. Het Kremlin reageerde daarmee op de opmerkingen van Hammond. Alleen het officiële onderzoek kan inzicht geven in wat er precies is gebeurd, aldus de Russen. In tegenstelling tot bijvoorbeeld Groot-Brittannië en Nederland, blijven Russische maatschappijen vluchten uitvoeren op de Egyptische badplaats Sharm al-Sheikh.

Vluchten geschrapt

De Britse autoriteiten hebben woensdag alle vluchten van en naar de Egyptische badplaats Sharm al-Sheikh stilgelegd. Nederland raadt voorlopig af om naar Sharm al-Sheikh te vliegen of om er te vertrekken. Nederlandse luchtvaartmaatschappijen vliegen tot zondag niet van en naar de

Egyptische badplaats. Ook wordt niet gevlogen boven het noorden van de Sinai. Er wordt gewacht op de uitkomst van het Britse onderzoek naar de veiligheids situatie op het vliegveld. Dat heeft het ministerie van Veiligheid en Justitie gisteravond bekendgemaakt. Het besluit volgde na overleg met de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV), inlichtingendienst (AIVD), luchtvaartmaatschappijen en met het ministerie van Buitenlandse Zaken over de vliegtuigcrash van zaterdag. Ook was er contact met de Britse autoriteiten over de vrees voor bomaanslagen.

Zwarte doos

Een van de twee zwarte dozen van de Airbus A321 die zaterdag in Egypte neerstortte, blijkt beschadigd. De cockpit voice recorder, die de gesprekken in de cockpit opneemt, bevat niet meer alle gegevens, heeft het Egyptische ministerie van Luchtvaart gisteren meegedeeld. Volgens het departement is er veel werk nodig om de gegevens van het apparaat veilig te stellen. De zogenaamde flight data recorder, die de vluchtgegevens elektronisch vastlegt, is wel in goede staat uit de wrakstukken van het toestel gehaald.

Vuurtoren ontdaan van top

ORANJESTAD — Met een hoogwerker is gisteren de top van de California Lighthouse naar beneden gehaald. Dat gebeurde in opdracht van de Stichting Monumentenfonds Aruba, die de 100 jaar oude vuurtoren restaureert. Ecoline Aruba is verantwoordelijk voor de restauratiewerkzaamheden en zette een kraan in om het bovenste stuk van de vuurtoren eraf te halen. Hiermee is het restauratieproject van SMFA ook echt zichtbaar begonnen. Want Ecoline is al enkele weken geleden deels binnen begonnen met de restauratiewerkzaamheden. Het Monumentenfonds was erbij toen de top eraf ging en had ook Romulo Fingal uitgenodigd. Hij is de zoon van de laatste vuurtorenwachter. Zonder top blijft de vuurtoren toch in functie tijdens de zeven maanden restauratie, want er wordt een tijdelijke constructie geplaatst zodat er licht blijft branden. Het hele proces van de restauratie wordt goed gedocumenteerd, zodat dit latere generaties van dienst kan zijn. Na de renovatie is het de bedoeling dat de vuurtoren voor het publiek geopend is, zodat iedereen vanaf de top een mooi zicht heeft.

Overlevenden bellen vanuit ingestorte fabriek

Foto: AFP

Het is niet duidelijk wat de oorzaak is van de instorting. Er werden bouwwerkzaamheden aan het pand uitgevoerd.

LAHORE — Overlevenden die onder het puin van een ingestorte fabriek in Pakistan nog wachten op hulp, bellen met hun mobiele telefoons om de reddingswerkers hun kant op te dirigeren.

Het dodental door het instorten van de fabriek in Lahore is vandaag opgelopen tot 21. Tot nu toe zijn 102 personen uit het puin gered. Geschat wordt dat er 150 mensen in het gebouw

waren toen dat instortte. Mogelijk zijn er nog meer doden gevallen. Het is nog niet duidelijk wat de oorzaak is van de instorting gisteren. Aan het gebouw werden bouwwerk-

zaamheden uitgevoerd. Na de aardbeving in Noord-Pakistan tien dagen geleden stortte het dak van de fabriek in. In de fabriek worden boodschappentassen gemaakt. Pakistan staat ook bekend als een land waar de aannemers de bouw- en constructieregels op grote schaal aan hun laars lappen.

Parijs stuurt vliegdekschip naar Syrië

PARIJS — Frankrijk zet het vliegdekschip Charles de Gaulle in bij de strijd tegen Islamitische Staat (IS) in Syrië en Irak. Het kantoor van president François Hollande heeft

dat vandaag meegedeeld. Normaal gesproken wordt het vliegdekschip verzeld door enkele fregatten, een onderzeeboot en een tanker. In de verklaring wordt herhaald dat Parijs

achter de pogingen staat om een politieke overgang in Syrië te bereiken en dat de huidige president Bashar al-Assad geen rol in de toekomst van het land kan spelen.

Zweden wil noodsteun van EU om vluchtelingen

STOCKHOLM — Zweden wil noodsteun aanvragen van de Europese Unie om te helpen bij de grote instroom van asielzoekers in het land. Dat heeft de regering vandaag gemeld.

“De situatie is uiterst gespannen”, zei de minister van Werkgelegenheid, Ylva Johansson. “We hebben besloten dat het Zweedse mi-

gratie-agentschap EU-fondsen en noodhulp aanvraagt van het Asiel-, Migratie- en Integratiefonds.” Het agentschap voorspelt dat dit jaar 190.000 asielzoekers naar Zweden komen, een verdubbeling van het record uit het begin van de jaren negentig. Zweden heeft de EU gevraagd om een deel van de vluchtelingen naar andere lidstaten te verplaatsen.

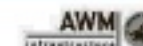
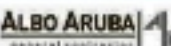
ANNUAL CORPORATE EVENT 2015
LABOR MARKET FLEXIBILITY
With Mrs. Ronnie Goldberg

November 27th, 2015

Time: 7:00 PM - 12:00 AM
Price: Afl. 175.00 / US\$ 100.00

Venue: Aruba Marriott Ballroom
Dresscode: Business Elegant

Tickets available at ATIA

the plaza
Morgen staat er weer een heerlijke nasi voor klaar voor \$10

Geopend de gehele week van 8.00 am - 01.00 am
Tel. 583-8826

F A V I
Fundacion Arubano di Esnan Visualmente Incapacita

Primavera 233, Aruba Tel.(297)582-5222/582-5051, fax (297)582-0306
e-mail: favi@setarnet.aw website: <http://www.fuvi.org>

LOTTO
E LOTERIA DI ARUBA
- Resultado Diarazon 27 November 2015

05 11 17 18 29

1er Premio: No tin ganador Jackpot
2do Premio: No tin ganador Match 4
3er Premio: Tin 6 ganador Match 4
4do Premio: Tin 202 ganador Af.12,00

Joker 02 Proximo sorteo 07 Nov 2015 Af. 4,00 pa ticket Af. 380.000,00

Por yama 525-7555 pa haya e resultado.
Letter ganador pa ticket gratis: **C**

1 Premio: 5 Bon	3 Premio: 4 Bon
2 Premio: 4 Bon + Joker	4 Premio: 3 Bon

K KOOYMAN
DEAL OF THE WEEK

ORGANIZER

- Inclusief alle onderdelen voor montage
- Geschikt voor 1.5-2.4 m kastruimte

129.99
99.99
of 4000 Fun Miles

KOOYMAN MEGASTORE NON-STOP OPEN van 7am - 6pm en ZON 9am - 2pm

Kooyman Megastore • Av. E. J. (Watty) Vos 20
www.kooymanbv.com • [facebook.com/kooyman.megastore.aruba](https://www.facebook.com/kooyman.megastore.aruba)

Verzekeringen Pensioenen Hypotheken

ASCA
ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.

Dienstverlening met een persoonlijk karakter

Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

TV Teach
Wak-Pie Bo Sifesi

Tuorabierma 6:30 pm
Vridag 11:00 am
Canal 13 Tele Aruba
www.tv-teach.com

Powered by Stichting BEULAH
Wayaca 25 Telf: 690-0099

Ondercuratelestelling:

Bij beschikking van 29 september 2015 behorende bij EJ-1677 van 2015 van het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, heeft het Gerecht: **Agustino Theodores Bernabela**, geboren op 25 maart 1946 onder curatele gesteld. Benoemd over de onder curatele gestelde tot curatrice zijn dochter, **Lisandra Janine Bernabela**.

THE CINEMAS
thecinemas.aw Valid till November 5

AT RENAISSANCE	AT PASEO HERENCIA
SPECTRE 007 daily: 4:00 4:30 7:30 8:00 matinee: 12:30 1:00 late show: 11:00 THE PEANUTS MOVIE 3D daily: 5:00 matinee: 12:00 2:30 THE PEANUTS MOVIE IN 2D daily: 5:30 matinee: 12:30 3:00 SCOUTS GUIDE TO THE ZOMBIE APOCALYPSE daily: 4:30 7:00 matinee: 12:00 2:15 PARANORMAL ACTIVITY: THE GHOST DIMENSION 3D daily: 9:15 late show: 11:30 DE CLUB VAN SINTERKLAAS & DE VERDWARREN SCHOENTJES daily: 4:00 matinee: 12:00 2:00 BRIDGE OF SPIES daily: 8:30 late show: 11:30 THE LAST WITCH HUNTER daily: 8:00 late show: 11:00 BURNT (ADAM JONES) late show: 11:45 WAR ROOM daily: 5:45 THE MARTIAN IN 2D daily: 7:45 late show: 11:15	SPECTRE 007 daily: 4:30 5:00 8:00 8:30 9:00 10:30 matinee: 1:45 3:30 late show: 11:45 THE PEANUTS MOVIE 3D daily: 4:15 6:30 matinee: 2:00 THE PEANUTS MOVIE IN 2D daily: 4:30 6:45 matinee: 2:15 SCOUTS GUIDE TO THE ZOMBIE APOCALYPSE daily: 4:15 6:30 matinee: 2:00 PARANORMAL ACTIVITY: THE GHOST DIMENSION 3D daily: 7:30 9:45 late show: 12:00 DE CLUB VAN SINTERKLAAS & DE VERDWARREN SCHOENTJES daily: 4:00 5:45 matinee: 2:00 BRIDGE OF SPIES daily: 9:00 late show: 12:00 THE LAST WITCH HUNTER daily: 8:45 late show: 11:30 BURNT (ADAM JONES) late show: 12:15

MATINEE: SATURDAY & SUNDAY | LATE SHOW: FRIDAY & SATURDAY

Het Land Aruba is voornemens om in het openbaar aan te besteden, het middels de Stichting Fondo Desaroyo Aruba (FDA) te financieren project:

Basiseducatie: Focus op Geletterdheid
Behorende bij de Directie Onderwijs volwasseneneducatieprogramma effectieve, coherente en integrale 2^e en 3^e kans scholing en vorming.

Korte omschrijving van het werk:
Belangrijkste uitgangspunten van het project zijn:
• Het opzetten van een Adviesnota ter introductie van een Arubaans geletterdheidstelsel, inclusief referentiekaders, doelstellingen, financiering, educatietraject, methodologie, en aansluitingsmogelijkheden op vervolgonderwijs.
• Het opstellen van een Meerjaren plan (5 jaren) gebaseerd op de geletterdheidstelsel t.b.v. een duurzame impuls om het niveau van geletterdheid van volwassenen op Aruba te verhogen.

Dit project is onderdeel van de Directie Onderwijs Volwasseneneducatieprogramma "effectieve, coherente en integrale 2^e en 3^e kans scholing en vorming.

De Terms of Reference (ToR) is vanaf maandag 2 november 2015 verkrijgbaar bij Directie Onderwijs, tegen betaling van Af. 50,-. De betaling dient contant te worden voldaan bij Directie Onderwijs te Frankrijkstraat 3.

Inlichtingen worden verstrekt op maandag 16 november 2015 om 10:00 uur voormiddag ten kantore van de Directie Onderwijs, Cumana 69 (Codensa gebouw). Inlichtingen dienen schriftelijk per mail te worden aangevraagd bij de contact persoon. Uiterlijke datum voor indiening verzoek om inlichtingen is maandag 16 november 2015 om 10:00 uur.

De nota van inlichtingen wordt vastgesteld op dinsdag 1 december 2015 en is vanaf die datum verkrijgbaar bij Directie Onderwijs te Frankrijkstraat 3 en wordt via e-mail verstuurd naar alle gegadigden.

De inschrijving geschiedt uitdrukkelijk door middel van één inschrijfformulier per inschrijving en dient uiterlijk op dinsdag 8 december 2015 om 11:00 uur middels 1 origineel en 2 kopieën van alle verzochte documenten bij de Directie Onderwijs te Frankrijkstraat 3 te zijn ingeleverd in de daarvoor bestemde bus.

De openbare aanbesteding vindt plaats op dinsdag 8 december 2015 om 11:00 uur voormiddag op het kantoor van de Directie Onderwijs te Frankrijkstraat 3.

Gestandoening termijn is negentig (90) kalenderdagen na de datum van inschrijving.

De directievoering zal in handen zijn van de Directie Onderwijs. Op de ToR zijn de Nederlandse UAR 1986 en UAV 1989 van toepassing.

De inschrijver moet bij de inschrijving het volgende documenten overleggen:
1. Bewijs van inschrijving in het register van de Kamer van Koophandel (niet ouder dan 6 maanden).
2. Bereidheidsverklaring van een erkende bank of van een erkende financiële borginstelling tot het afgeven van een bankgarantie van 10% van de inschrijfsom bij gunning van het project.
3. andere vereisten zoals opgenomen in de ToR.

Contactpersoon: Undina Harms, Projectleider Volwasseneneducatie
telefoon: (297) 582-3360 ext. 132
e-mail adres: undina.harms@ea.aw

Waanzinnige
introductieaanbiedingen
Maak nu kennis met TUI

Enkele reis vanaf AWG 595,-
Retour nu vanaf

Aruba - Amsterdam AWG **1225,-** p.p.

Ga naar het TUI Sales Office, bel ons op +297 5820804 of ga naar uw lokale travel agent

TUI
Discover your smile

ONCE IN A WHILE YOU HAVE TO..

Indulge Yourself

BARBQUE RIB • BIG PHILLY STEAK & CHEESE • ANGUS

SUBWAY
eat fresh.

ALHAMBRA - CURA CABA - DAKOTA - PALM BEACH - PARADERA - SANTA CRUZ - SEAPORT

"Care is more than medication. It's about people."

Dr. Gonzalez and Dr. Johanns improved the general health of the elderly at SABA.

Working together for better care. AZV relieves.

Elderly people should be able to lead dignified lives without the automatic stamp of 'patient'. AZV has enabled Dr. Gonzalez and Dr. Johanns to provide personalized attention to the residents of SABA homes, leading to reduced medication and significantly improved overall health. azv.aw

azv

FREE!

One flight, one price, period.
You pay for your flight, the rest is on us.

Book now on klm.com

FREE FREE FREE

KLM

Elmar en WEB oneens over oorzaak Onderzoek naar oorsprong grootschalige stroomstoring

ORANJESTAD — De stroomstoring die op vrijdag 23 oktober het hele eiland platlegde, heeft niets te maken met een defect bij Elmar. Dat stelt de energieleverancier in een persbericht. Dit in tegenstelling tot eerdere beweringen van Water- en Energiebedrijf (WEB) die tijdens de stroomstoring meldde dat de black-out te maken had met een kortsluiting in een ‘feeder’ van Elmar. Een root-cause analyse moet aan het einde van deze week de werkelijke oorzaak uitwijzen.

door onze verslaggever
Bobby Spier

De black-out is niet de schuld van Elmar, aldus het bedrijf. “Direct toen het vrijdag gebeurde, kwam de informatie dat het mogelijk te maken zou hebben met een feeder van Elmar. Maar op dat moment was het voor ons prioriteit om de stroomstoring zo snel mogelijk op te lossen.” Uit eigen onderzoek van Elmar blijkt het probleem niet aan de feeder te liggen. De kabels waar de kortsluiting zou zijn ontstaan, werden getest en onderzocht op schade. “Hieruit blijkt dat Elmar geen enkel probleem of schade heeft aan de kabels. Alle metingen en de spanningen van de kabels zijn goed.”

Over waar de fout volgens hen dan wel zit, doet de maatschappij geen uitspraak. Elmar-directeur Robert Henriquez geeft aan dat hij verder geen reactie meer wil geven op het uitgezonden persbericht. Wanda Broeksema, de woordvoerder van Elmar,

was vanochtend ook niet bereikbaar om meer uitleg te geven over hun eigen onderzoek en conclusies.

Root-cause analyse

In reactie op Elmar stuurt ook WEB een nieuw persbericht uit, waarin het bedrijf aangeeft dat de oorzaak van de grootschalige storing nader wordt onderzocht. “Als reactie op publicaties in verschillende media informeert WEB dat een root-cause analyse duidelijk moet maken waar de stroomstoring is begonnen.” WEB geeft hierbij aan dat deze informatie misschien niet heel erg belangrijk is voor de bevolking, maar wel voor de beiden partijen. “Het is belangrijk voor WEB en Elmar om te weten wat er aan het begin is gebeurd en wat de fout heeft veroorzaakt, zodat we het in de toekomst kunnen voorkomen. Ook is het belangrijk dat twee bedrijven in zo’n situatie op dezelfde effectieve wijze hierover kunnen communiceren.” WEB stelt in het persbericht dat hun eerdere informatie over de defecte feeder afkomstig is van Elmar zelf. “Op het moment van de black-out kregen wij van technici van Elmar te horen dat de fout in hun feeder zat.” Of er een mogelijkheid bestaat dat de oorsprong van de storing toch bij WEB ligt, is niet bekend. Wordvoerder Asja Dongen was vanochtend niet bereikbaar om een reactie te geven. Het onderzoek naar de stroomstoring moet deze week compleet zijn. Dan gaan beiden partijen samen met moederbedrijf Utilities Aruba om de tafel zitten om het incident met elkaar te bespreken.

Binnenkort beslissing eerste parkeergarage binnenstad

Foto: Mirte de Rozario

Het terrein van het voormalige Tivoli in de binnenstad van Oranjestad.

ORANJESTAD — Eén dezer dagen valt de beslissing of bij het voormalige Tivoli een parkeergarage komt. De plannen en tekeningen zijn er, het is nog wachten op akkoord.

door onze verslaggever
Leanne van Spronsen

Dat laat Infrastructuurminister Benny Sevinger weten in gesprek met *Amigoe*. Het bouwen van parkeergarages maakt deel uit van het plan om betaald te parkeren in de binnenstad. “In de zone betaald parkeren hebben we drie à vier locaties geïdentificeerd die geschikt zijn voor een par-

keergarage. Drie daarvan zijn in privébezit en projectontwikkelaars zijn daarmee bezig.” Het bouwen is nog niet begonnen, omdat deze ontwikkelaars vonden dat er eerst parkeermeters moesten komen. “Anders zouden mensen overal buiten de garages gratis kunnen parkeren.”

Nu het overal in de binnenstad betaald parkeren is, zijn de ontwikkelaars bereid om te kijken hoe zij dan gaan bouwen, aldus Sevinger. De beoogde locaties zijn het terrein van het voormalige Tivoli (tegenover Kok Optica), bij Arubus, bij ex-Texas en aan het einde van de *mainstreet* bij Arcades.

Twee andere locaties die eventueel geschikt zouden zijn, is achter Mar Azul en bij het gerechtsgebouw.

Ontwikkeling

“Twee Nederlandse stagiaires hebben voor één van de ontwikkelaars onderzoek gedaan naar een mogelijk businessplan. Daarbij hebben zij gekeken wat ervoor kan zorgen dat de investering zich terugbetaalt.” Daarbij kijkt de ontwikkelaar ook naar hoe het nu gaat met de parkeermeters. “De conclusie is dat het nog niet loopt zoals het zou moeten, maar dat je ziet dat mensen er nu wel aan beginnen te wennen en het

steeds iets voller wordt.” Op basis daarvan beslist de ontwikkelaar of en wanneer hij gaat beginnen met het bouwen van de parkeergarage bij Tivoli. “Voor het geval het parkeren niet rendabel blijkt, is het raadzaam om dat op te kunnen vangen met iets anders. Daarom komen er beneden winkels en boven zestien appartementen”, legt de minister uit. “Het terrein is er, de tekeningen liggen er, de vergunning is er. Het moeilijke punt is de beslissing nemen of het zinvol is om dit te bouwen met het risico dat het leeg blijft. De komende dagen of weken wordt dat besluit genomen.”

Door vermindering cruisebezoeken Pullmantur Groeiprognose cruistoerisme 2016 omlaag van 15 naar 9 procent

Cruiseschip van Pullmantur in de haven van Aruba.

ORANJESTAD — Cruisemaatschappij Pullmantur gaat volgend jaar Aruba minder vaak aandoen dan verwacht. Van de 58 geplande cruisebezoeken gaan er slechts 40 door. De groeiprognose voor het cruistoerisme is daarom bijgesteld van 15 procent naar 9 procent. Dat komt neer op ongeveer 36.000 minder cruistoeristen.

Het besluit van Pullmantur komt voor verkeersbureau ATA en Toerisme-minister Othmar Oduber als een nare verrassing. Op 22 oktober waren belangrijke vertegenwoordigers van zowel Pullmantur als moedermaatschappij Royal Caribbean Cruises in Aruba voor een cruise symposium. Toen werd niets gezegd over aanpassingen in het cruise-schema van Pullmantur volgend jaar. Minister Oduber nam daarom contact op met beide maatschappijen

en kreeg uitleg over de beslissing. Het Spaanse bedrijf Pullmantur verlegt haar focus en gaat zich meer richten op de Europese thuismarkt. Reden voor dit besluit zijn de tegenvallende resultaten in de Latijns-Amerikaanse markt. Dat heeft vooral te maken met tegenvallende economische groei in Zuid Amerika. Het cruiseschip Monarch, dat nu het hele jaar door in deze regio vaart, gaat in 2016 ook deels in Europa varen. Bo-

vendien gaat het cruiseschip Empress van Pullmantur terug naar Royal Caribbean Cruises. Aruba is niet het enige land dat door het besluit van Pullmantur wordt geraakt. Ook Panama, Cartagena (Colombia) en Curaçao worden volgend jaar minder bezocht door cruiseschepen van deze maatschappij, dan verwacht. Minister Oduber heeft nog wel te horen gekregen dat Royal Caribbean overweegt om de teruggang in het aantal bezoeken van Pullmantur te gaan compenseren. Ook wordt volgens de minister overwogen om in 2017 vaker naar Aruba te komen met de cruisemaatschappij Celebrity, waarvan Royal Caribbean ook eigenaar is.

OM: nog meer aanhoudingen mogelijk

Vierde verdachte overval Excelsior Casino opgepakt

ORANJESTAD — De politie heeft een nieuwe verdachte in de overvalzaak Excelsior Casino opgepakt. Dat bevestigt Ann Angela, woordvoerder van het Openbaar Ministerie (OM) aan *Amigoe*. Het gaat om de vrouw J.U. die sinds drie jaar op Aruba woont. Het OM sluit nog meer aanhoudingen niet uit.

door onze verslaggever
Bobby Spier

Hoe, waar en wanneer U, precies is opgepakt, kan woordvoerder Angela niet vertellen. Precieze informatie hierover, stelt zij niet te hebben. Ook kan zij niet bevestigen of de verdachte de Colombiaanse nationaliteit bezit. “Haar naam kan ik bevestigen, haar nationaliteit nog niet.” De woordvoerder is op de hoogte van de geruchten die op Facebook en verschillende

websites rondgaan. Zo zou de man van U. betrokken zijn bij de overvalzaak, maar niet meer op Aruba aanwezig zijn. “Ik las op websites dat zij mogelijk getrouwd zou zijn met meneer L., maar dat hij al gevlucht is naar het buitenland. Ook daar ben ik wel benieuwd naar.” Mogelijk krijgt de woordvoerder later op de dag meer informatie over de kwestie van de zaakofficier. Ook politiewoordvoerder Lili-ana Rasmijn kan en wil niets kwijt over de nieuwe vrouwe-

lijke verdachte. Zij stelt dat alle informatie over de zaak alleen nog wordt vrijgegeven via het OM.

Betrokken macamba

Afgelopen week werden drie vermoedelijke Venezolaanse overvallers Carlos Jose Huerta Ibarra (34), Victor Manuel Valente Alborno (24) en Julio Cesar Garcia Capdevilla (26) ‘s avonds door de politie aangehouden. Het drietal wordt verdacht van de gewapende overval op het Excelsior Casino in de ochtend van 26 oktober 2015. Hierbij werden medewerkers van het casino met vuurwapens bedreigd, mishandeld en vastgebonden. De daders konden met een

groot geldbedrag vluchten. In buitenlandse media wordt gespeculeerd dat een ‘macamba’ bij de zaak zou zijn betrokken. “Dat heb ik ook gezien”, aldus Angela. Volgens haar is het ‘een kwestie van afwachten en de ontwikkelingen volgen’. Of het OM kan bevestigen dat de politie mogelijk nog een Nederlandse verdachte op het oog heeft, reageert zij: “Over de inhoud van het onderzoek kan ik niets vertellen. Zelfs niet als ik het zou willen, want ik weet het gewoon niet.” De buit is, voor zover Angela weet, ook nog niet gevonden. “Maar wie weet, met deze nieuwe verdachte, krijg je misschien een andere situatie.”

Tijdelijke geschillenregeling

Herdé: ‘Nederland wil zelf rechter spelen’

ORANJESTAD — AVP-fractie leider Rene Herdé vindt dat uit het voorstel voor een tijdelijke geschillenregeling van Ronald Plasterk, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, blijkt dat Nederland wederom het beslisrecht wil. Als voorzitter van de commissie Koninkrijksaangelegenheden deed hij gisteren het voorstel aan de MEP- en PDR-fracties om tot een gezamenlijke aanpak te komen.

door onze verslaggever
Franciska Groen

Plasterk geeft aan dat de tijdelijke regeling niet in de weg staat van het overleg om tot een definitieve regeling te komen die vastgelegd wordt in de Rijkswet. Met de tijdelijke regeling wil Plasterk voorkomen dat de Nederlandse regering de Raad van State (RvS) buiten de procedure kan houden. Herdé: “In het voorstel zal - als puntje bij paaltje komt - voortaan Nederland weer alleen beslissen over de inhoud van de gezamenlijk tot stand gebrachte bepalingen van het Statuut. Dit biedt geen enkele basis voor een discussie over een deugdelijke en onafhankelijke geschillenregeling. Nederland wil partij zijn en zelf ook rechter spelen.” De geschillenregeling moet ervoor zorgen dat een onafhan-

kelijke juridische instantie de strikt juridische geschillen gaat beslechten. Volgens Herdé heeft Plasterk het fout als hij zegt dat het over beleidskwesties gaat. “Het gaat hier niet om geschillen over politieke beleidskwesties. Maar om strikt juridische geschillen die, ook volgens de RvS, door een onafhankelijke juridische instantie moeten kunnen worden beslecht.” Volgens hem kan zo’n voorziening worden getroffen op grond van een onderlinge regeling tussen de landen. “Bij Rijkswet op grond van artikel 38 Statuut en dus niet op grond van artikel 12 Statuut waarmee Plasterk steeds komt. Blijkbaar hebben de mensen van Plasterk nog steeds het advies van de RvS niet gelezen.”

Hoge Raad

De voorkeur van het parle-

ment gaat uit naar de Hoge Raad of naar een daarvoor op te richten onafhankelijk instituut. Maar niet naar de RvS. Daarover zei MEP-leider Evelyn Wever-Croes gisteren. “Wij prefereren de Hoge Raad, want een orgaan dat en adviseert en rechtspreekt, daar hebben we niet veel vertrouwen in.” *Amigoe* publiceerde afgelopen maand een interview met Robert Vornis, lid van de Raad van State van het Koninkrijk der Nederlanden. Vornis stelt dat de ‘meest voor de hand liggende instelling’ om geschillen in het Koninkrijk te beslechten de Hoge Raad is. “Eerlijk gezegd wekt het wel enige bevreemding dat de Nederlandse regering niets wil weten van een rol voor de hoogste rechter in het Koninkrijk”, aldus Vornis.

Gezamenlijk

Herdé sprak gistermiddag laat vanuit zijn voorzittersrol in de commissie Koninkrijksaangelegenheden over een gezamenlijke aanpak. PDR-leider Andin Bikker geeft aan dat daarbij ‘in grote lijnen’

het uitgangspunt is dat de parlementen een afspraak hebben gemaakt. “Waar de minister thans duidelijk van afwijkt, afspraken moeten worden nagekomen.” Herdé maakt duidelijk dat een ‘aantal alternatieven’ besproken is, maar dat daarover nog geen beslissing is genomen. Namens MEP was Ady Thijsen aanwezig bij de vergadering, laat Croes weten. “Wij moeten het één en ander nog in onze fractie bespreken.” Vanochtend liet Bikker tijdens een persconferentie weten: “Nu de Koninkrijksregering weigerachtig is een volwaardige geschillenregeling toe te kennen, komt wederom de vraag om de hoek kijken of het heden ten dage nog steeds juridisch en politiek houdbaar is dat het stemrecht voor de Tweede Kamer aan de inwoners van Aruba, Curaçao en St. Maarten wordt onthouden.”

Zijn voorstel is om dit onderwerp weer uitgebreid op tafel te leggen tijdens het tripartiet overleg en/of het Interparlementair Koninkrijks-overleg (Ipko).

IN HET KORT

Kat op lantaarnpaal

Tijdens hun surveillance in St Lucia troffen agenten een kat aan op een lantaarnpaal. Hoe het dier op de lantaarnpaal is gekomen, is niet bekend maar de kat kon er niet meer af. Medewerkers van stroomdistributiebedrijf Elmar boden een helpende hand en haalden het dier van zijn benarde situatie.

Gouverneurshuis belaagd

EPB-leerlingen liepen onlangs over privéterrein van het gouverneurshuis in Savaneta. Toen de leerlingen daarover aangesproken werden door bewakers van Cuerpo Especial Aruba, reageerden ze brutaal. De bewakers maakten melding van het incident bij de politie. Ze vertelden dat de jongeren soms ook agressief worden en glazen flessen naar de bewakers gooiën. Agenten zochten naar de leerlingen, maar die waren al vertrokken met de schoolbus.

Beroving

Een vrouw in de Brebastaat is ‘s nachts door een onbekende man beroofd. De overvaller viel haar aan en gooide haar op de grond. Toen zag ze dat de man een mes in zijn hand had. Uit vrees dat hij haar zou neersteken, gooide ze haar mobiele telefoon richting de man. Hij raapte het mobieltje op en rende weg.

Mobiel terugkopen

Een man liet zijn mobiele telefoon in de auto liggen, terwijl hij een minimarkt in Tarabana bezocht. Ook liet hij zijn ramen open staan. Bij terugkomst was het mobieltje verdwenen. Hij belde naar zijn eigen nummer en kreeg een onbekende man aan de lijn. Deze man zei dat hij zijn mobieltje terug kan krijgen als hij 150 florin betaalt. Bovendien dreigde de onbekende man hem te vermoorden als hij aangifte doet. Het slachtoffer deed toch aangifte zodat hij met het politierapport zijn telefoonnummer terug kan claimen bij zijn provider.

Aruba, toen en nu...

Industrieën van weleer (1)

door Evert Bongers

In de 18e en 19e eeuw, ver voor de komst van de grote industrieën zoals de raffinaderijen, leefde de bevolking van Aruba, net als die van de zustereilanden trouwen, in diepe armoede. De mensen leefden van visserij en landbouw (voornamelijk maïs), maar er werden - soms op initiatief van de overheid - ook wel op enkele andere gebieden pogingen gedaan om het volk middelen van bestaan te bieden: het waren eigenlijk primitieve industrieën.

Het knopen van hangmatten en het vlechten van hoeden waren twee van die industrieën. De hoeden werden voornamelijk uitgevoerd naar Cuba. Voor een eeuw geleden leverde die tak van nijverheid in 1913 een heel behoorlijk bedrag op: zo'n 23.000 gulden. In de loop van de eeuw zijn, om de welvaartsbasis van het eiland te verbreden, diverse andere pogingen gedaan, die echter allemaal mislukt zijn: zijderupsen telen om een zijde-industrie van de grond te krijgen, een experiment met gom en een in 1915 in Noord opgerichte touwfabriek. Peulen van de dividiviboom en van de watapana werden geraapt en gebruikt bij het looien van leer en dat leverden wel iets op. De peulen werden verscheept naar Hamburg waar ze gebruikt werden bij de vervaardiging van laarzen. De export van peulen was echter veel gro-

ter vanuit Bonaire en Curaçao. Cochenille-teelt was een initiatief van de overheid. De cochenilleuis, die als parasiet voorkomt op de nopalcactus, een type schijfcactus dat op de eilanden voorkomt, was interessant omdat die de basis vormt voor karmijnrode kleurstof, gewild als verfstof. In het midden van de 19e eeuw werd deze teelt door de overheid mogelijk gemaakt door als aanmoediging aan belangstellenden stukken grond ter beschikking te stellen. Uit een rapport uit die tijd halen wij dat 'men met de nopaalkultuur en de cochenilleteelt in 1844 een aanvang heeft gemaakt op het etablissement Canashito en op eenen grond aan de Commandeursbaai gelegen'. De opbrengsten wogen echter niet op tegen de investeringen. Oorzaak: 'een zo felle ontmoedigende droogte', want deze cultuur heeft ook zo nu en dan wat regenwater nodig, iets wat eeuwen geleden ook vaak te schaars was. Na 1856 gingen de 'nopalerieën' of cochenilletuinen sterk achteruit en verdwenen tenslotte helemaal omstreeks 1867. Een andere primitieve industrie die op de Antilliaanse eilanden bestond, was de zoutwinning. Vooral Bonaire is er bekend om, maar het was ook een bron van bestaan op St. Maarten en Curaçao. Het principe is eenvoudig: zeewater wordt ingedampt in zoutpannen (saliñas) in dicht aan zee gelegen binnenwateren, door

een smal kanaal met de zee verbonden. Door dammen wordt een gedeelte van het binnenwater afgesloten, zodat het kan indampen. Nadat al het water verdampt is, kan het ruwe zout uit de pan geschept worden en wordt het in grote hopen op de wal gelegd, waar het verder kan indrogen. Bij dit proces is langdurige droogte uiteraard welkom, als er echter een flinke regenbui op valt gaat het zout weer verloren.

Zoutpan bij Rancho, begin 20e eeuw.

Zoutwinning door vrouwen van Rancho

Behalve als keukenzout is het gewonnen zout vooral nuttig voor het innemen van vis.

Op Aruba waren er in 1816 maar liefst zeven saliñas. Aan de kust van Savaneta, achter het strand van Santo Largo, kan men er nog eentje terugvinden. De grootste saliña lag naast het vissersdorp Rancho, een wijk van Oranje-

stad. Deze saliña strekte zich uit over een gebied dat liep van de huidige Weststraat tot aan de Belgiëstraat. Dit gebied is geheel gedempt in de jaren 1948 - 1952, toen de haven werd gebouwd en het havenkanaal werd uitgediept. Terwijl de mannen van Rancho zich op zee waagden om vis te vangen, sloofden de vrouwen (en vaak ook kinderen!) zich uit om het zout

uit de saliña in blikken te scheppen. Een zwaar werk, de hele dag met blote voeten gebukt in de felle zon in de pekel staan scheppen en sjouwen. Maar het probleem was dat het zout te krachteloos was voor huishoudelijk

gebruik. Daarvoor haalde men zout 'van buiten'. Het hier gewonnen zout werd alleen bij de visserij gebruikt. In 1918 is de zoutwinning gestaakt.

Wordt vervolgd.

FUNDACION
GUIA MI

Caribbean Cinemas
MEGAPLEX 8
caribbeancinemas.com/aruba

Met Opera 2015-16
OF CARIBBEAN CINEMAS MEGAPLEX 8
WAGNER Met
Tannhäuser Opera
NOV 11 6:00PM ENCORE

NOVEMBER 5-11

EXPERIENCE CXC NOW OPEN!
OUR PREMIUM LARGE FORMAT AUDITORIUM

DANIEL CRAIG | CHRISTOPH WALTZ
SPECTRE
007
WITH SPANISH SUBTITLES
MON-THURS 5:45 | 8:50
FRI 5:45 | 8:50
SAT 2:40 | 5:45 | 8:50
SUN & HOL 2:40 | 5:45 | 8:50

NEW THIS WEEK!

3D THE PEANUTS MOVIE
WITH SPANISH SUBTITLES
MON-THURS 4:30 | 6:30 | 8:40
FRI 4:30 | 6:30 | 8:40 | 10:50
SAT 2:10 | 4:30 | 6:30 | 8:40 | 10:50
SUN & HOL 2:10 | 4:30 | 6:30 | 8:40

DANIEL CRAIG | CHRISTOPH WALTZ
SPECTRE
007
WITH SPANISH SUBTITLES
MON-THURS 5:45 | 7:50
FRI 5:45 | 7:50 | 10:55
SAT 1:45 | 4:45 | 7:50 | 10:55
SUN & HOL 1:45 | 4:45 | 7:50

VIN DIESEL | ROSE LESLIE
THE LAST WITCH HUNTER
MON-THURS 4:35 | 7:05 | 9:35
FRI 4:35 | 7:05 | 9:35 | 12:00
SAT 2:05 | 4:35 | 7:05 | 9:35 | 12:00
SUN & HOL 2:05 | 4:35 | 7:05 | 9:35

CHRIS J. MURRAY | BRIT SHAW
PARANORMAL ACTIVITY THE GHOST DIMENSION
MON-THURS 5:30 | 7:30 | 9:40
FRI 5:30 | 7:30 | 9:40 | 11:50
SAT 3:10 | 5:30 | 7:30 | 9:40 | 11:50
SUN & HOL 3:10 | 5:30 | 7:30 | 9:40

BRADLEY COOPER | SIENNA MILLER
BURNT
MON-THURS 7:10 | 9:25
FRI 7:10 | 9:25 | 11:40
SAT 7:10 | 9:25 | 11:40
SUN & HOL 7:10 | 9:25

ADAM SANDLER | ANDY SAMBERG
HOTEL TRANSYLVANIA 2
WITH SPANISH SUBTITLES
MON-THURS 5:00
FRI 5:00
SAT 2:50 | 5:00
SUN & HOL 2:50 | 5:00

TOM HANKS | MARK RYLAND
BRIDGE OF SPIES
WITH SPANISH SUBTITLES
MON-THURS 9:00
FRI-SAT 9:00
SUN & HOL 9:00

MATT DAMON | JESSICA CHASTAIN
THE MARTIAN
WITH SPANISH SUBTITLES
MON-FRI 5:50 | 8:50
SAT 2:50 | 5:50 | 8:50
SUN & HOL 2:50 | 5:50 | 8:50

STARTING NOVEMBER 12 | BY THE SEA
Palm Beach Plaza | Aruba | 586-0074
Download our NEW APP
App Store | Google Play

FRESH
104.3
DE HOORT HET VERSCHIL

Angela's Happy Hour
(Ma t/m Vr: 10 - 12pm)
Angela Tiemens

Voor contact:
Studio: (297) 583 2121
Kantoor: (297) 583 2220
Sales: (297) 593 0705
Email: info@fresharuba.com
facebook.com/fresharuba

Regering van Aruba

Hoofdlijnen van de aanpassingen van de toelatingsbeleid* conform Ministerraad beslissing d.d. 30 oktober 2015 zijn als volgt:

- De voorwaarden voor verlenging van toeristisch verblijf worden aangepast. Bij binnenkomst wordt door IASA toeristisch verblijf voor een aantal dagen toegekend. Daarbij wordt kenbaar gemaakt dat gedurende toeristisch verblijf werken niet toegestaan is. Verlenging van dit toeristisch verblijf is mogelijk bij voldoende aan de volgende voorwaarden en tot een maximum van 90 aangesloten dagen (in een kalenderjaar), inclusief het door IASA bij binnenkomst toegekende aantal dagen. Een uitzondering wordt gemaakt voor vreemdelingen die eigendom/onroerend goed op Aruba hebben.
Voorwaarden:
a) Geldige paspoort (geldig voor minimaal 3 maanden);
b) Ingevulde Embarkation/Disembarkation (ED) card;
c) Geldig (retour) reisbiljet;
d) Geldige verzekering voor de duur van het verblijf;
e) Geldig visum (voor visumplichtige nationaliteiten);
f) Betaalde hotelreservering of (lokale) garantsteller (in dat laatste geval, zijn aanvullende voorwaarden van toepassing);
g) Bewijs van betaling van leges ten bedrage van Fl. 500,-.**
- Een stringenter toepassing van het boetebeleid voor vreemdelingen die als toerist het land binnen komen en die alhier werkend aangetroffen worden, zonder daarvoor over de benodigde vergunning te beschikken. De boetes worden opgelegd aan werkgevers die werk verschaffen aan deze vreemdelingen. De administratieve handhaving op werkplekken wordt geïntensiveerd: sanctioneren van werkgevers met boetes; sanctioneren van werknemers bij illegaal verblijf door te verwijderen; bij toeristen met een geldig verblijf, bij constatering van uitvoeren van werkzaamheden, het verblijf als ingetrokken te beschouwen en te verwijderen.
- In geval van een eerste aanvraag van een vergunning tot tijdelijk verblijf door een werkgever dient deze in het buitenland afgewacht te worden.
- De handhaving en uitvoering van deze beslissing in handen stellen van DIMAS, IASA, en daar waar nodig DWJZ, GNC, DAO, VGH, KPA, DIMP, OM.

Deze wijziging van het toelatingsbeleid is van kracht ingaande: 1 november 2015.

*Voor vertaling in het Engels en Spaans zie website: www.dimasaruba.com
**PM

PLAYA MIX
Ready to serve!

READY TO SERVE MIXERS • NO NEED TO ADD ALCOHOL • JUST CHILL OR FREEZE
JUST ADD ICE • GOOD FOR PARTIES, THE BEACH OR SIMPLY AT HOME.
are the latest on-trend in addition to cutting down on time spent waiting at the bar, these new options come in flavors perfect for any event.

VACATURE

P.O. Box 569 Oranjestad, Aruba. Tel. 527-4000
Fax. 587-0541
www.arubahospital.com

Dr. Horacio E. Oduber HOSPITAAL

Het Cluster facilitair bedrijf van het dr. Horacio E. Oduber Hospitaal heeft plaatsingsmogelijkheid in de functie van:

Assistent Kok

Functie-inhoud

- Bereidt mede zowel gewone als dieetmaaltijden en speciale voeding (sondevoeding en vegetarische maaltijden) conform voorschriften voor;
- Maakt werkbanken, apparatuur en materialen schoon na afloop van de werkzaamheden;
- Maakt de eigen werkplek en de lopende band schoon;
- Vervangt de kok bij diens afwezigheid;
- Draagt zelfstandig zorg voor de productie van voeding binnen zijn partje.

Functie-eisen

- De functie vereist de vakopleiding kok alsmede werkervaring;
- Kennis van de organisatie, hygiënevoorschriften en apparatuur is nodig;
- Goede beheersing van het Nederlands en Papiament is een vereiste;
- Stressbestendigheid, klantvriendelijke en service verlenende attitude.

Arbeidsvoorwaarden

De functie wordt conform FWG 3.0 ingeschaald in functiegroep 25. Voor het overige is de vigerende CAO SZA-ABV van toepassing.

Informatie en Sollicitatie

Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij mevrouw F. Halman, Manager Voedingsdienst, via tel. 527-4711. Uw sollicitatiebrief inclusief uw CV kunt u tot uiterlijk 20 november 2015 richten aan: Dr. Horacio Oduber Hospitaal, t.a.v. Mw. E. Oehlers-Angel Rodriguez, Sr. HR Adviseur, Postbus 569, Oranjestad, Aruba. E-mail: e.rodriguez@arubahospital.com

Den Cayente

Stille epidemie

Ariën Rasmijn (1975) is freelance journalist. Naast zijn publicaties in Amigoe en diverse andere media schrijft hij in deze column regelmatig over nieuws en politiek in Aruba. Hij stelt reacties op prijs via: info@denca-yente.org.

Er heerst een stille epidemie op Aruba. Een die door schaamte en gebrek aan steun, educatie, faciliteiten en beleid veel meer slachtoffers maakt dan nodig. Het discrimineert niet. Jong, oud, hoog en laag opgeleid, iedereen die met druk of trauma te maken heeft kan het krijgen. Mensen van wie je het niet zou verwachten, hebben psychische stoornissen, en angst en depressie zijn maar het begin. Docenten, wegwerkers, politieagenten die dag in dag uit tijdens lange, zware shifts een loodzwaar beroep naar eer en geweten moeten uitvoeren. Artsen die de ene na de andere patiënt moeten afwerken, casinomedewerkers die de hele dag onder scherp toezicht staan tussen het constante gerinkel van slotmachines en het verdriet van gokverslaafden die hun pensioen wegspe-len. Jongeren die iets verschrikkelijks hebben meegemaakt of gewoon in hun groei-pijnen zo zwaar in de knoop raken

dat ze er niet meer alleen uitkomen. Vaders en moeders die door werkdruk, pestende collega's, de hypotheek en de druk om goed voor de dag te komen en de familie niet te beschamen niet meer kunnen slapen van het constante malen en wanneer de kinderen slapen grijpen naar een fles, een joint of wat harders om zichzelf te kunnen verdoven. En dan hoor je van de zoveelste zelfmoord. Een moeder die zichzelf opknoopt in de tuin, een jongen die van een nog in aanbouw zijnd hotelgebouw naar beneden springt. Een meisje die met vergif op gaat slapen. In Nederland, een Arubaans meisje dat voor een trein springt en een vriend van mij van wie ik dit weekend afscheid zal moet nemen omdat hij zichzelf vorige week het leven ontnam. Wie weet begon zijn lijdensweg hier al, op een plek waar dit soort gezondheidsproblemen zwaar taboe zijn, de druk om 'het goed te hebben' slopend kan zijn en de psychische hulpverlening schaars en ontoereikend is.

Want feitelijk zijn er maar twee psychiaters op het hele eiland, is PAAZ geen voldoende behandelplaats voor de lange termijn en wordt een bezoek aan een

psycholoog niet gedekt door AZV. Als je kijkt naar de verschillende psychologenpraktijken die in de afgelopen jaren zijn geopend, dan kan je wel afleiden dat er wel degelijk een vraag is. Dan is het de plicht van de zorgverzekeraar om daarin te voorzien, toch? Voor ernstige misdaden, waarbij is gebleken dat een ernstige mentale aandoening zoals schizofrenie een rol speelde, is er ook geen zorg in de vorm van TBS. De dader wordt weggestopt in KIA en krijgt met een beetje mazzel af en toe bezoek van een van de twee psychiaters. Dit allemaal geeft blijk van een haast misdadige onachtzaamheid naar wat er speelt in de gemeenschap. Het lijkt alsof beleidsmakers zich niet eraan willen wagen, terwijl er juist zoveel te winnen valt. Zoveel leed kan worden voorkomen en zelfs opgelost door meer faciliteiten en capaciteit beschikbaar te maken en de drempel te verlagen. Goede mentale zorg kan zelfs flink bijdragen tot minder verslaafden. Want waarom denk je dat veel van die

double trouble chollers zijn begonnen met gebruiken? Psychische en psychiatrische aandoeningen kunnen, wanneer ze niet met zorg, geduld en begrip worden behandeld, verwoestende gevolgen hebben voor hele gezinnen. Op een eiland waar iedereen elkaar kent en een cultuur heerst van schaamte, trots en schone schijn ten koste van alles, is het effect alleen maar heftiger. Want het laatste wat je wil op Aruba is met het stigma van 'gekte' geassocieerd worden. We wonen toch op One Happy Island? Alleen chollers en moordenaars worden gek, niet? Mensen zouden eens moeten weten dat je een keer naar PAAZ bent geweest, om wat voor reden dan ook. En eenmaal wanneer je dat label op je geplakt krijgt, dan kom je er nooit meer vanaf. Laten we beginnen met een open en eerlijk gesprek over die stigma's, en over mentale zorg op Aruba en haar tekortkomingen. Iedereen heeft wel eens een keer hulp nodig. Soms is het duister gewoon te diep om er alleen doorheen te gaan. Niemand zou zich daarvoor moeten schamen of zonder goede hulp blijven. We hebben te veel naasten aan deze ellende onnodig kwijtgeraakt. Het is tijd om te praten en er samen wat aan te doen.

Plasterk bezoekt jeugd Sociaal Vormingstraject

Plasterk bezoekt de jongeren van het vormingstraject.

ORANJESTAD — Minister Ronald Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties nam maandag tijdens zijn werkbezoek aan Aruba samen met minister-president Mike Eman een kijkje bij de jeugd van het Sociaal Vormingstraject (SVT). Ook woonde hij een vergadering over het vormingsprogramma bij.

De vergadering werd geleid door SVT-programmacoördinator en projectleider Jessy Ras. Allen kregen uitleg over de oorsprong van het project en hoe het er nu voor staat. Daarna sprak minister Plasterk zelf met deelnemende jongeren. Hij is onder de indruk van het programma en vindt het geweldig hoe Aruba met dit project bezig is en voortzet. "Ik sprak met

'dropout-jongeren' die niet meer naar school gaan of werken de mogelijkheid om hun leven positief te veranderen. Het idee is dat deze jongeren maatschappelijke taken op zich nemen en ondertussen diverse competenties verwerven. Naast het bijbrengen van discipline wordt gewerkt aan het gevoel van eigenwaarde en de sociale en communicatieve vaardigheden. In een interview met Amigoe stelde Ras begin dit jaar dat het traject zijn vruchten afwerpt. "Zo heeft ruim 90 procent van de SVT'ers een baan", aldus Ras toen. Onlangs is de negende groep jongeren gestart met het vormingstraject.

ISA-studenten in simulatie VN

ORANJESTAD — Studenten van de International School of Aruba (ISA) namen vorige week drie dagen deel aan de Southern United States Model United Nations (SUSMUN) conferentie in Atlanta. De MUN is een nabootsing van een Verenigde Naties-congres. In nagespeelde vergaderingen van commissies van de VN vertegenwoordigden de ISA-studenten als diplomaten een natie of NGO. Vooraf onderzochten ze het land dat ze moesten vertegenwoordigen en verdiepten ze zich in internationale vraagstukken. Tijdens de conferentie debatteerden ze, schreven ze resoluties en kwamen ze met oplossingen voor maatschappelijke en internationale problemen. Ervaringsgericht leerden ze de procedures die gelden tijdens de vergadering en ontwikkelden ze hun vaardigheden zoals spreken in het openbaar, kritisch denken, onderhandelen en beleidsanalyse. Een van de begeleiders, ISA-docent Steve Spencer, laat trots weten: "De studenten maakten nieuwe vrienden, brachten samenwerkingverbanden tot stand, spraken over echte problematiek en ontwikkelden oplossingen voor echte problemen. Ze hebben het heel goed gedaan."

COLUMN ZEE

Jan van Leiden

Van maandag tot en met vrijdag bespreekt Nico van der Zee in deze column zinnige en onzinnige zaken. Reacties zijn welkom: nicovanderzee@gmail.com.

Iemand stuurde me een aardig boekje toe: 'Waarom mussen nooit dood van het dak vallen'. Het is geschreven door Friederike de Raat. In het boekje staan spreekwoorden en uitdrukkingen verklaard. Dat soort boeken bestaan al lang. Er zijn dikke wetenschappelijke boeken waarin je de betekenis en oorsprong van uitdrukkingen kunt opzoeken. Dit boekje is wat beperkter, de schrijfster heeft gekozen voor uitdrukkingen met een leuke verklaring. Het is een echt weggeefboekje geworden, vandaar dat ik het ook in mijn bezit kreeg. De uitdrukkingen staan er niet alfabetisch in, maar zijn geordend op onderwerp. Zo is er de afdeling 'Namen', uitdrukkingen waarin een naam voorkomt. Dat is wel speciaal, vind ik, dat je later nog voortleeft omdat je naam in een uitdrukking of woord voorkomt. Dat kun je ook niet zelf sturen. Een dictator kan een standbeeld voor zichzelf oprichten, maar kan niet bepalen dat hij in de taal voorkomt. Dat bepaalt

de taalgebruiker. De Franse minister Colbert wordt niet vergeten omdat we de jasjes die hij graag droeg naar hem vernoemd hebben, Brugman leeft voort in de uitdrukking 'Spreken als Brugman' en dat Bartjens goed kon rekenen zijn we door de uitdrukking nog niet vergeten. U mag zich nergens met een naam in een uitdrukking of woord voorkomt. Dat kun je ook niet zelf sturen. Een dictator kan een standbeeld voor zichzelf oprichten, maar kan niet bepalen dat hij in de taal voorkomt. Dat bepaalt

de katholieke kerk ook andere stromingen ontstonden, de wederdopers bijvoorbeeld. Die geloofden dat de jongste dag, de dag des oordeels heel snel plaats zou vinden en men moest weder (opnieuw) gedoopt worden om niet ten prooi te vallen aan de duivels. Verwar die wederdopers niet met de doopsgezinden, dat is net zo iets als denken dat iedere moslim een IS-terrorist is. Jan van Leiden was zo'n wederdoper. Als die dag des oordeels toch aanstaande is, kun je ook wel gekke dingen doen en dat deden die wederdopers ook. Soms onschuldig, zoals naakt rondlopen, soms gewelddadig, zoals de poging om Amsterdam te onderwerpen aan hun gezag. Dat lukte niet en er volgden gruwelijke terechtstellingen. In Munster hadden de wederdopers meer succes, de bisschop werd verdreven, de wederdopers werden de baas in de stad en waren van plan om daar het laatste oordeel af te wachten. Jan die uit Leiden kwam, was de tweede man in de stad. De eerste man, de echte leider, dacht dat God er wel voor zou zorgen dat kogels hem niet zouden deren en reed op de legers van de bisschop af. Of het was een vergissing, of God had zijn hoofd er even niet bij, maar in ieder geval was hij

dood en Jan van Leiden werd de baas. Jan bedacht rare dingen. Godsdienst trekt altijd veel vrouwen aan en het vrouwenovershot in Munster loste hij op door polygamie, veelwijverij in te voeren. Zelf deelde hij de echtelijke sponde met zeventien vrouwen, waarvan hij er één trouwens persoonlijk onthoofdde. Verhalen over ordiën in Munster deden de ronde. Als je toch moet wachten op het einde van de wereld, kun je het ook maar beter wat gezellig maken. Echt gezellig was het niet. De bisschop belegerde zijn stad en het lukte om de wederdopers te verslaan. Jan werd gevangen genomen en veroordeeld tot een langzame dood. De beschrijving van die marteling laat ik maar achterwege, het was afschrikwekkend. De lijken van de doodgemartelden werden in drie kooien opgehangen aan de kerktoeren en daar hangen ze nog steeds. Leeg, want na een jaar of vijftig waren alle lichamen wel vergaan. Jan van Leiden was een mooi-prater, kon zich overal altijd uitred-den met een smoesje. Maakt u zich met een Jantje van Leiden van een taak af, dan betekent het dat u de taak niet of slecht uitvoert. U moet dat dan maar met woorden zien recht te praten.

Vermaak

Bij het aanwezig Wit Gele Kruis en medisch centrum San Nicolas kunnen bezoekers zich voor 5 florin medisch laten checken met bijbehorende gezondheidstips. Het Korps Politie Aruba, waaronder de hon-denbrigade K-9, maar ook de brandweer en mariniers van de marinierskazerne in Savaneta laten zich die dag van hun beste kant zien door demonstraties te verzorgen. IPA-studenten ver-maken kleine kinderen in de speelhoek voor het goede doel. Sipá, de studentenraad van IPA, hoopt zo namelijk geld in te zamelen voor hun derdejaarsstudenten die binnenkort voor hun studie naar het buitenland vertrekken. Aan de inwendige mens is ook gedacht, bij de bar kan eten en drinken besteld worden. FesAruba vindt aankomende zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur plaats aan de Pastoor Hendrikstraat bij het YMCA in San Nicolas. Kijk voor meer informatie op de Facebookpagina FERIA di Educa-ción y Salud of op instagram #FESAruba.

Nog meer blauw op straat

Foto: Mirre de Boer

ORANJESTAD — Aan het begin van de mainstreet in Oranjestad, vlak bij de ingang van warenhuis La Linda, staat sinds gistermiddag ook een blauw paard. Her en der in de binnenstad staan deze fiberglas paarden, acht in totaal. Naast hotel Renaissance staan twee blauwe paarden en een verslaggever van Amigoe zag gisteren hoe een klein meisje van een toeristengeselschap op één van de paarden werd gezet, zodat ze een foto van haar konden maken. De kunstwerken zijn gemaakt door Osaira Muxale en horen bij het Paardenbaai-project, dat bedoeld is om op een andere manier de geschiedenis van Aruba in beeld te brengen.

Weekendagenda

In deze weekendagenda staan activiteiten voor vrijdag tot en met zondag (en ook tijdens lange weekenden). Tips hiervoor zijn welkom, doorgeven kan tot uiterlijk woensdagmiddag via arubaredactie@amigoe.com .		
Wat	Waar	: bezoekerscentrum Arikok
Wanneer	Wanneer	: 19.00 - 21.00
Wat	Waar	: Ghost Ride (MTB)
Waar	Waar	: Fisherman's Huts
Wanneer	Wanneer	: 19.00 - middernacht
Vrijdag 6 november		
Wat	: fotoshoot '30 Gezichten van Aruba'	Wat
Waar	: Fort Zoutman	Waar
Wanneer	: 08.30 - 12.00	Wanneer
Wat	: kunstexpositie 'Un mundo di diferente color'	Wat
Waar	: Kamer van Koophandel	Waar
Wanneer	: 17.00 - 19.00	Wanneer
Wat	: One Love reggae festival (filmavond)	Wat
Waar	: Carnival Village	Waar
Wanneer	: 18.00	Wanneer
Zaterdag 7 november		
Wat	: Tang Soo Do International Championship 2015	Wat
Waar	: Renaissance Convention Center	Waar
Wanneer	: 08.00 - 15.00	Wanneer
Wat	: Fotoshoot '30 Gezichten van Aruba'	Wat
Waar	: Eagle Beach	Waar
Wanneer	: 08.30 - 12.00	Wanneer
Wat	: IPA gezondheidsbeurs	Wat
Waar	: YMCA San Nicolas	Waar
Wanneer	: 10.00 - 17.00	Wanneer
Wat	: Filmavond	Wat
Waar		Waar
Wanneer		Wanneer

Televisieprogramma's

Nederland

16:30 Hello goodbye
17:15 Down voor dummies
17:55 Pauw
18:50 Journaal
18:10 Mijlpalen voor Parijs
18:15 Pauw
19:15 EenVandaag
19:50 Journaal
20:00 Journaal
20:28 Tekst-TV
23:55 Nederland in beweging

Vrijdag 6 november

1:10 Geheugentrainer
1:30 Journaal
2:10 Goedemorgen Nederland
2:30 Journaal
2:40 Goedemorgen Nederland
3:00 Journaal
3:10 Goedemorgen Nederland
3:30 Journaal
3:40 Goedemorgen Nederland
4:00 Journaal
4:15 Nederland in beweging
4:30 Journaal
4:40 Geheugentrainer
5:00 Journaal
5:15 Tijd voor MAX & Hallo Nederland

6:00 Journaal
6:15 Tijd voor MAX & Hallo Nederland

6:40 Journaal
10:20 Floortje naar het einde van de wereld
11:00 Pauw
11:55 Kindertijd
12:20 Sesamstraat: 10 voor ...
12:35 Sesamstraat
12:55 Politieke Partijen: PvdA
13:00 Journaal
13:15 EenVandaag
13:30 Gesprek met de minister-president
13:45 Sportjournaal
14:00 De wereld draait door
15:00 Journaal
15:30 Flikken Maastricht
16:30 Praat Nederlands met me
17:25 Baas Raymann
18:05 Pauw

Nederland

16:10 Opium
17:00 Nieuwsuur
17:52 Mijlpalen voor Parijs
18:00 Close up: Woody Allen: Een documentaire
19:50 De nachtzoen
20:05 Nieuwsuur
21:00 Nieuwsuur
21:54 Tekst-TV

Vrijdag 6 november

1:30 Omrop Fryslân

2:00 Journaal met gebarentolk
2:15 Journaal
2:30 Journaal met gebarentolk
2:35 Journaal
3:00 Journaal met gebarentolk
3:15 Journaal
3:45 Jeugdjournaal met gebarentolk
4:00 Journaal met gebarentolk
4:20 Dit is de dag - Reportage
5:00 Keuringsdienst van waarde
5:45 Bloed, zweet en ari'a's
6:30 De wereld draait door
7:25 BinnensteBuiten
7:57 Politieke partijen
8:00 Journaal
8:20 Kunstuur
8:50 Schilderen met Gary Jenkins
9:20 Blauw bloed
9:55 Oog in oog
10:25 Per seconde wijzer
11:00 Journaal
11:10 Opium
12:00 Journaal
12:10 Geloof en een hoop liefde
12:40 Tijd voor MAX maakt mogelijk & Hallo Nederland
13:50 BinnensteBuiten
14:20 Natuur op 2: Wild Japan
15:25 2 voor 12
16:05 De strijd
17:00 Nieuwsuur
17:55 Studio sport Eredivisie
18:10 Mijlpalen voor Parijs
18:20 Le passé

Nederland

16:00 Super stream me
16:35 Bureau sport onderzoek
16:50 Studio PowNed
17:45 Dr. Livingstone
18:35 Sluipschutters
19:05 De wereld draait door
20:00 Studio PowNed
20:55 Keuringsdienst van waarde
21:20 De wereld draait door
22:12 Tekst-TV

Vrijdag 6 november

1:30 Kabouter Plop
1:35 Bumba
1:40 Sarah en eend
1:50 Nellie & Cezar
1:55 Tip de muis
2:05 Sesamstraat
2:20 Oly, het kleine witte busje
2:25 Kikker & vriendjes
2:35 Het molletje
2:40 Bibbelte Big
2:50 Pieter Konijn
3:00 Shaun het schaap
3:10 Ringel Singel 19
3:20 De Smurfs
3:30 Dokter Hond
3:45 Jeugdjournaal
3:50 Heuvellandziekenhuis
4:00 Masha's sprookjes

4:05 Maya de bij
4:20 Kindertijd
4:45 Raad eens hoeveel ik van je hou
4:55 Super Grover 2.0
5:05 Koekeloere
5:20 Zoostraat 64
5:35 Sesamstraat: 10 voor ...
5:45 Het molletje
5:50 Joe & Jack
6:00 Bruine beer in het blauwe huis
6:25 Klumpies
6:35 Waybuloo
6:45 Pingü
6:50 Dierendokter Tom
7:00 De speelgoedokter
7:15 Wickie de Viking
7:30 Babar en de belevenissen van Badou
7:40 Super Abby
7:45 Buurman en buurman
7:55 Q Pootle 5
8:05 Olivia
8:25 Kindertijd
8:25 Sesamstraat: 10 voor ...
9:00 Sesamstraat
9:15 Timmy tijd
9:25 Tip de muis
9:35 Angelina ballerina
9:50 Lasse animated
10:15 Peanuts
10:25 Beste vrienden quiz
10:45 Die Pfefferkörner
11:15 SpangaS
11:40 De magische winkel
11:55 Wat een beest!
12:05 Freeks wilde wereld
12:15 De buitendienst
12:35 Beste vrienden quiz
13:00 Het geheim van Eyck
13:23 Het klokhuis
13:45 Jeugdjournaal
13:55 SpangaS
14:25 Ontdek de ruimte - met André Kuipers
14:55 Puberrui
15:30 Freek Vonk in Latijns-Amerika
16:20 Homeland
17:20 Blue Jasmine
18:55 De wereld draait door

ATV

00:30 Late night with Seth Meyers (NBC)
01:30 Last call with Carson Daly (NBC)
02:00 The Meredith Vieira Show (NBC)
03:00 Steve Harvey (NBC)
04:00 Early Today (NBC)
04:30 Today in NY
7:00 Today (NBC)
10:00 Today w/ Katie Lee & Hoda (NBC)
11:00 Access Hollywood (NBC)
12:00 Noticia Awenochi (repeat)
13:00 Time Out (repeat)
13:15 15on15 (repeat)
14:00 the Meredith Vieira Show (NBC)
15:00 Steve Harvey (NBC)
16:00 the Ellen DeGeneres Show (NBC)
17:00 News 4 New York (NBC)
18:30 Nightly News (NBC)
19:00 Time Out
19:15 15 on 15
19:30 Noticia Awenochi
20:30 Trend Alert
21:00 Mat Franco's Got Magic (NBC)
23:00 Noticia Mas Laat (ATV)
23:30 The Tonight Show with Jimmy Fallon (NBC)

TeleCuraçao

15:30 Otro Kara (r)
16:00 Video Zoo
17:00 Youth Experience
18:00 Bonochi Kòrsou
19:00 TeleDeporte
19:30 CASH
20:00 TeleNotisia
21:00 Wega di Number Kòrsou
21:10 Partisipashon di Morto
21:15 Pagina Sosial
21:30 TBA
22:30 Caribbean Passport
23:00 TeleNotisia (r)

Horoscoop

CELEBRITIES BORN ON THIS DAY: Kevin Jonas, 28; Tatum O'Neal, 52; Bryan Adams, 56; Art Garfunkel, 74.

Happy Birthday: You've got more going for you than you realize. Don't be afraid to show off your skills, knowledge and experience, as well as your solutions to problems. You can bring about positive change and substantial gains. Love and romance will improve your personal life and encourage a unique and awesome life-style that will suit your needs. Your numbers are 4, 12, 25, 31, 34, 36, 48.

ARIES (March 21-April 19): Put your responsibilities behind you and move on to the things you enjoy doing the most. Personal changes can be made that will alter the way you earn your living. Negotiations are favored and contracts can be signed. 3 stars

TAURUS (April 20-May 20): You'll be the center of attention if you share your ideas and do your best to help those experiencing difficulty keeping up. Discussing concerns with someone you are in a partnership with will bring about workable solutions. Romance is encouraged. 5 stars

GEMINI (May 21-June 20): Be careful how much you take on. It's okay to want to help others, but not being able to live up to the promises you make will lead to criticism and blame. Invest in yourself and make positive emotional, physical or financial changes. 2 stars

CANCER (June 21-July 22): You can make positive alterations to your living arrangements. Your curiosity regarding different cultures, lifestyles and beliefs will help you bring about unique personal changes. Invest more time in travel and education. 4 stars

LEO (July 23-Aug. 22): Take a day trip or indulge in a seminar, lecture or tradeshow that offers all sorts of ideas that can help you expand your interests and make new and influential connections. Avoid getting into arguments with the people you live with. 3 stars

VIRGO (Aug. 23-Sept. 22): Temper your emotions to avoid an unfortunate encounter. Someone will make demands on you if you allow them to. Stay busy and you will avoid being dragged into situations that are uncomfortable and unlikely to help you excel. 3 stars

LIBRA (Sept. 23-Oct. 22): Put your time and effort toward projects that count. Listen, learn and gain experience from someone who has knowledge and information that you can benefit from. Don't alter your life because you are bored. Make sure your motives are worthwhile. 3 stars

SCORPIO (Oct. 23-Nov. 21): You'll attract a lot of attention personally and professionally. Consider the motives behind the offers you receive before you make a decision to get involved in a joint venture. Romance will improve your relationship with someone you love. 4 stars

SAGITTARIUS (Nov. 22-Dec. 21): Do your homework and check out facts thoroughly before you make any decisions that can affect your reputation, position, status or income. You'll be led astray if you allow someone to play with your emotions. Deception is apparent. 2 stars

CAPRICORN (Dec. 22-Jan. 19): You will have a clear passage to achieve your dreams, hopes and wishes as long as you don't let someone's unpredictable behavior get in the way. Distance yourself from anyone who might pose a problem to your plans. 5 stars

AQUARIUS (Jan. 20-Feb. 18): Keep an open mind. Don't expect others to agree with what you do, but be strong enough to follow through with the plans that seem to work best for you. Go it alone and make the changes that suit your needs. 3 stars

PISCES (Feb. 19-March 20): Don't take on someone else's responsibilities or dealings with institutions. You don't want to miss out on the opportunity to do your own thing. Explore a personal relationship with someone who shares your interests and concerns. 3 stars

Soms moet je jezelf ook iets gunnen!

Het jaar zit er bijna op. Subway vindt dat iedereen zichzelf daarom ook wel eens mag trakteren op iets lekkers te eten. Met dat in gedachten lanceert Subway haar eindejaarscampagne met drie erg lekkere subs, die perfect zijn om jezelf mee te verwennen.

De 'Big Philly Steak & Cheese', 'Angus Steak' en ook de 'BBQ rib' kan je op brood, wrap, flatbread of salades bestellen. Dus opties genoeg om jezelf even te trakteren.

Kom gezellig langs bij Subway Cura Cabai, St. Cruz, Paradera, Palm Beach, Alhambra, Seaport of Dakota en trakteer jezelf met één van deze lekkere opties. Uw buik en portemonnee blijven zeker vol. Voor meer informatie over promoties, volg ons via Facebook.

COLOFON

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.

Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368

Bilderdijkstraat 16
Postbus 323, Oranjestad, Aruba

Directie:
Sigrid Hammelburg
arubadirectie@amigoe.com

Redactie:
Alex Lacle (coördinator)
Linda Reijnders
Mirte de Rozario
Franciska Groen
Bobby Spier
Leanne van Spronsen
arubaredactie@amigoe.com

Administratie:

Zulaika Kelly (abonnementen)
Grecia Willems (advertenties)
adminaruba@amigoe.com

Opmaak:

Zulma Kock
avisoaruba@amigoe.com

Verkoop:

Tiziana La Torre
tlatorre@amigoe.com
Jamey Baire
jbaire@amigoe.com

Distributie:

Zulma Kock, Zulaika Kelly
abonnementaruba@amigoe.com

Kantooruren:

Maandag t/m Vrijdag 8.00am-4.30pm

Bankrekeningnummers:

Caribbean Mercantile Bank #20651903
Banco di Caribe #81027801
RBC #100031723

Klachten over bezorging ?

Mail naar
klachtenaruba@amigoe.com

Het weer

VRIJDAG 5 november 2015		VRIJDAGNACHT	
Zwaar bewolkt met lichte buien. Wind vanuit het oosten tussen 25 en 40 km/u.		Gedeeltelijk bewolkt met af en toe lichte buien. Windvlagen tussen 15 en 25 km/u.	
Zonsopgang 06:36	Zonsondergang 18:14	Maansopgang 02:34	Maansondergang 15:02
Max. Temp. 32°	Neerslag 40%	Min. Temp. 26°	Neerslag 50%
Wind 29km/u Oost	Luchtvochtigheid 68%	Wind 19 km/u Oost	Luchtvochtigheid 80%
UV Index 11+ (Extreem)			

Dienstdoende huisartsen

Donderdag, 05 november 2015

Huisarts nachtdienst - Oranjestad

Huisartsenpost Hospitaal
527-4580
Dr. Aljaf

Huisarts nachtdienst - San Nicolaas

Centro Medico San Nicolaas
524-8833
Dr. Tromp

Dienstdoende apotheken

Apotheek nachtdienst San Nicolaas
Botica San Nicolaas
584-5712

Apotheek nachtdienst Oranjestad

Botica Eagle
587-9011

Aankomsttijden Cruiseschepen

Zaterdag 07 Nov'15

Norwegian Dawn
07.00 – 18.00

sudoku 4 november

SOLUTION:								
4	9	2	8	7	6	5	3	1
5	7	8	4	1	3	2	6	9
6	3	1	2	5	9	8	7	4
2	5	3	9	4	7	1	8	6
1	8	9	5	6	2	7	4	3
7	4	6	1	3	8	9	5	2
8	6	7	3	9	1	4	2	5
3	1	5	7	2	4	6	9	8
9	2	4	6	8	5	3	1	7

Informatie

Centraal Politie	100
Brandweer	911
Politie O'stad	102
Politie San Nicolaas	104
Politie St.Cruz	105
Politie Noord	107
Tipline Politie	11141
Ziekenhuis	527-4000
Dierenarts	585-0400
Elmar centraal	523-7100
Elmar storing	523-7147
WEB Aruba	525-4600
SETAR	582-2116
Taxi (TAS)	587-5900
Taxi (ATT&T)	582-2010
Taxi (PTS)	588-0035
Taxi (Diamond)	587-2300
Kankerbestrijding	582-0412
Stichting SAMBA	582-0903

—Oranjestad—

Ambulance	582-1234
BGD Oranjestad	527-2782
Veterinaire Kliniek	582-1720
Animal Shelter	582-1623

— San Nicolaas —

Ambulance	584-5050
Centro Medico	523-8833
BGD San Nicolaas	527-2782
Serlimar	584-5080

— Botica —

4 Centro Medico	584-5794
Aloë	584-4606
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolaas	584-8186
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Seroe Preto	584-4833
Trupiaal	583-8560

— Mortuaries —

Ad Patres	584-2299
Aurora	588-6699
Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Olive Tree Oranjestad	582-0000

— Stichtingen —

Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
Fundacion Respetami	582-4433
Zwanger? Fundacion CIZKA	583-0331
Fundacion Diabetico	593-0507
Arubano	593-4928
Twelve Step Meeting	
AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Fundacion Amor Pa	568-4739
Prohimo	564-8849
NA Acceptance Group	565-7500
Fundacion Centro Ecologico Aruba	562-4161
Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen minderjarigen	588-1010
Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke	567-7004

Plasterk:

‘Hulp zeer op prijs gesteld’

Plasterk met CPA-directeur Humberto de Castro (m) en de vertegenwoordiger van Nederland, Henk Brons (l).

WILLEMSTAD — Op de vraag of er een concreet verzoek is binnengekomen van de Curaçaose overheid voor hulp inzake een oplossing van de Isla-problematiek, stelt minister Ronald Plasterk van Koninkrijksrelaties: “De juiste volgorde is dat er een duidelijk aanbod is gekomen van ons dat wij bereid zijn om hulp te verlenen als u (de Curaçaose overheid, red.) dat op prijs stelt. Het antwoord hierop is: Ja, dat stellen we zeer op prijs.” Dit stelde hij vlak na aankomst na een rondvaart in de haven, op de kade van het havenbedrijf de Curaçao Ports Authority (CPA).

Daar was, als afsluiting van zijn tweedaags bezoek aan Curaçao, een kort moment ingeruimd voor enkele vragen van de pers die voornamelijk in het teken stonden van de recente ontwikkelingen omtrent de Isla-raffinaderij. Op de vraag of de gehele kwestie ‘niet op het bord van de minister komt te liggen’ vanwege eerdere uitspraken van zowel de overheid als overheidsbedrijf Curoil dat de brandstofvoorziening in gevaar dreigt te komen op zowel Curaçao als Bonaire, laat Plasterk weten: “Daar wil ik nog niet op vooruit lopen.” Hij gaf verder

Plasterk bracht vanochtend tevens een bezoek aan de wijk Nieuw Nederland. Daar schoof hij onder meer aan bij de leerlingen van het Albertus College.

aan dat hij bij het aanbod om hulp te leveren door expertise, ervaringen te delen en mee te denken, voorvloeiend uit een motie van de Tweede Kamer, al ‘voldoende aanwijzing had dat de Curaçaose overheid dit soort bijdragen op prijs stelt’. “Het blijkt nu ook dat de bijdrage zeer op prijs gesteld wordt.” De minister had onlangs middels de Tweede Kamer-motie verzocht om een pro-actieve houding aan te nemen om samen met Curaçao scenario’s te ontwikkelen die als basis kunnen dienen voor

een duurzame oplossing voor de problematiek rondom de Isla. Over zijn gesprek met premier Ben Whiteman (PS), stelt hij dan ook dat van de gelegenheid gebruik is gemaakt om bij te praten, waarbij ook tal van technische details zijn besproken, de juridische processen die op dit moment gevoerd worden en de bestaande plannen. “Ik vond het interessant om kennis te nemen van het plan voor een nieuwe energiecentrale met een overstap op andere energie (gas, red.) waardoor de productie

veel schoner zou kunnen worden.” Plasterk liet op de vraag of ‘aangezien bij de motie ook de eerdere betrokkenheid van de Shell op het eiland werd genoemd, het nu ook niet een aangelegenheid van Nederland is’, weten: “Er bestaat geen tegenstelling tussen het feit dat de kwestie een landsaangelegenheid van Curaçao is en het feit dat we binnen het Koninkrijk samenwerken. Dus als de regering van Curaçao daar om vraagt staan we elkaar bij, dat doen we nu ook.”

Begroting GMN

Statenleden eisen duidelijkheid over preventieve zorg

WILLEMSTAD — Verschillende Statenleden eisten dinsdag uitleg van minister Ben Whiteman van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN, PS) over de cijfers op de begroting voor het dienstjaar 2016. De begroting van Hospital Nobo Otrobanda (HNO), de financiële situatie van de Capriles Kliniek en duidelijkheid over de preventieve zorg, werden daarbij meerdere malen aangehaald.

Tijdens de Centrale Commissie-vergadering over de ontwerplandsverordening tot vaststelling van de begroting voor 2016 wilde Statenlid Marilyn Moses (Pais) weten of er tot dusver al een herberekening heeft plaatsgevonden met betrekking tot HNO en of dit is meegenomen in de begroting. Whiteman meldde dat hij die informatie nog niet tot zijn beschikking heeft en dat hij hierover informatie zal inwinnen. Op de kapitaaldienst is voor 2016 162.770.00 gulden begroot voor HNO.

Zita Jesus-Leito (PAR) vroeg zich zodoende af of het mogelijk is iedere drie maanden een voortgangsrapport te overleggen. De minister zei in reactie hierop dat hij het laatste verslag 13 september had ontvangen en dat er op korte termijn een rapport op tafel komt, zodat men een indicatie heeft van hoe het project tot nu toe loopt en hoe het precies zit met de afwijkingen. Jacinta Scoop (MFK) was van mening dat er meer geld moet naar de preventieve zorg. “Het meeste geld is begroot voor HNO. Er gaat echter te weinig geld naar kleinschalige projecten binnen de preventieve zorg”, zo stelde ze. Whiteman liet weten dat het niet bijzonder is dat het meeste geld op de begroting wordt besteed aan

het nieuwe ziekenhuis. “Dit is logisch, omdat men bezig is met de bouw”, aldus de minister. Scoop was daarnaast benieuwd of er in de meerjarenbegroting rekening is gehouden met de vergrijzing. In reactie hierop zei Whiteman dat ouderenzorg niet valt onder het ministerie van GMN, maar onder Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (Soaw).

Preventie zorg

Moses stelde ook vragen over de preventie en curatieve gezondheidszorg. “Op de gewone dienst is er voor dit beleidsdeel 21.446,659 gulden begroot voor 2016. Dit bedrag blijft ieder jaar nagenoeg hetzelfde.” Naar aanleiding hiervan wilde ze weten waaruit deze zorg exact bestaat en welk deel van de begroting specifiek voor de preventieve zorg is. Deze vraag werd eveneens gesteld door Jesus-Leito. De MFK-parlementariër vroeg zich verder ook af of er rekening wordt gehouden met een mogelijke zika-uitbraak. Whiteman meldde dat het schoonmaken van buurten en muggenbroedplaatsen ook het komende jaar wordt voorgezet. “In het bedrag van de begrotingspost is alles opgenomen wat we moeten doen op het gebied van jeugdgezondheidszorg, de technisch- en hygiënische

dienst en verschillende programma’s zoals de controle op ziektes die worden verspreiden door muggen”, aldus de minister.

Over Fundashon Prevenshon kon hij niet veel zeggen. “Ze zijn vijf jaar geleden begonnen als een particulier initiatief. Het was inderdaad de bedoeling dat de overheid bepaalde taken zou overnemen en zou kijken naar hoe het past binnen het huidige zorgsysteem.” Whiteman stelde dat bepaalde taken, zoals een PAP-test, gewoon door de huisarts verricht kunnen worden. Er moet dus eerst worden gekeken naar in hoe verre die geïncorporeerd kunnen worden en welke zorgtaken er dan overblijven. Dit onderzoek moet eerst worden afgerond, alvorens hier uitspraak over kan worden gedaan. Tijdens de behandeling van het visiedocument van de Curaçaose Huisartsen Vereniging (CHV) zal hij verder ingaan op de preventie zorg.

Specialisten

Over de specialisten zei Whiteman ten slotte dat hij op dit moment niet kan zeggen hoe groot het tekort is, daar hij die informatie niet bij de hand had. “Maar de meeste specialisten worden goed vertegenwoordigd. Sommige vakgroepen verkeerden in een kritieke situatie, waaronder de neurologen, maar binnenkort zal er versterking zijn.” Hij laat weten dat er voor het eind van het jaar twee nieuwe urologen worden aangenomen. Ook is hij bezig met een oplossing voor de longspecialisten.

Brandstof in december mogelijk duurder

WILLEMSTAD — Gezien de prijzen van deze maand en de prijsontwikkeling van ruwe olie, kan niet worden uitgesloten dat de brandstof-tarieven in december zullen stijgen. Dat zegt het ministerie van Financiën in een persbericht.

Vanwege een gestage daling van de prijs van een vat ruwe olie op de wereldmarkt was er ruimte om de brandstofprijzen in november weer te verlagen. Deze maand is de literprijs benzine met 12 cent verlaagd. Diesel ging 4 cent per liter omlaag. Benzine kostte 1,614 gulden en dat werd 1,496 gulden per liter. Diesel ging van 1,098 naar 1,057 gulden per liter. Ook in oktober waren de

brandstofprijzen verlaagd. Doordat de berekening van de nieuwe tarieven gebaseerd is op cijfers van twee maanden terug en brandstofdistributeur Curoil niet altijd dezelfde volumes brandstof verkoopt, kan het overheidsbedrijf met een surplus of deficit achterblijven. Daarom moet Bureau Telecommunicatie en Post (BTP) elk trimester een nieuwe tariefberekening maken op basis van de werkelijke verkoopcijfers. De tarieven voor water en elektriciteit zijn wel gestegen deze maand. Dat kwam door een nadelige productiemix in september en een prijscorrectie. Het tarief voor water was 7,3858 gulden per kubieke meter en steeg tot 7,4755 gulden per kubieke meter. Het tarief van stroom was

0,4774 gulden per kWh en vanaf gisteren 0,4974 per kWh. De tarieven voor stroom en water hebben twee componenten: een basistarief en een brandstofclausule. Het basistarief bestaat uit de volgende elementen: personeelskosten, onderhoudskosten, kosten gerelateerd aan klantcontact, niet-inbare facturen, afschrijvingen en overige kosten. De brandstofclausule is de prognose van de brandstofprijs. Aqualetra berekent deze door op basis van de verwachte inkoop van brandstof om stroom op te wekken (circa 75 procent) en de aanschafprijs van wind- en zonne-energie, en de BOO-energiecentrale (25 procent). Ook bestaat een deel van de brandstofclausule uit recovery (dekking van de voorschotten).

Bezorgdheid over zika

‘We moeten alert zijn’

WILLEMSTAD — Volgens Marusca Manuel, voorzitter van Fundashon Rif, zijn er mensen die rondlopen met dezelfde symptomen als chikungunya. “Dit zou natuurlijk gewoon een griepje kunnen zijn of dengue, maar we moeten wel alert zijn voor het zika-virus”, aldus Manuel.

In juli berichtte de *Amigoe* krant dat er te weinig aandacht voor zika is, een virus dat wordt overgedragen door de Aedes Aegypti-mug. Arts en parlementariër Marilyn Moses (Pais) zei tijdens een lezing, georganiseerd door Fundashon Rif, dat we te maken hebben met een vector die hier al aanwezig is. Dezelfde mug heeft namelijk ook voor de chikungunya-uitbraak gezorgd. Op basis van deze feitelijkheden beweerde Moses zeer stellig dat het zika-virus onze kant op komt. Inmiddels zijn er in de Surinaamse hoofdstad Paramaribo twee gevallen

bevestigd. Het lab van het Academisch Ziekenhuis Paramaribo (AZP) stelde dit vast nadat er vorige maand onderzoek heeft plaatsgevonden. De informatie is afgelopen zaterdag pas formeel vrijgegeven. Laboratoriumhoofd John Codrington

verklaarde tegenover *de Ware Tijd* dat de gevallen keer op keer getest zijn, om te voorkomen dat er te snel zou worden vastgesteld dat het om het virus gaat. Indien het AZP de monsters vrijgeeft, zullen ze naar het buitenland worden gestuurd

voor een dubbele check. De verschijnselen lijken op die van chikungunya. Men krijgt koorts, hoofdpijn, rode vlekken en gewrichtspijn. Daarnaast kan men ook last krijgen van rode ogen, een koortslip en buikpijn. Niet alle besmettingen leiden

echter tot ziekteverschijnselen. “Er heeft zich daarnaast in 2008 een geval voorgedaan in de Verenigde Staten waarbij het zika-virus is overgedragen via seksueel contact”, zo meldde entomoloog Gisette Seferina tijdens de lezing. De Amerikaanse onderzoeker Brian Foy besmette zijn vrouw, nadat hij was teruggekeerd van een excursie in Senegal.

Curaçao

In Suriname vermoedt men dat het virus is geïmporteerd. Moses achtte het aanmerkelijk dat het virus ook op die manier Curaçao kan binnendringen. “Je hoeft maar één persoon te hebben die wordt geïnfecteerd, reist en het overdraagt aan iemand anders”, zo stelde ze. Volgens de arts is het zodoende niet de vraag niet of het virus onze kant op komt, maar wanneer. Tot dusver hebben zich op Curaçao echter nog geen (geregistreerde) gevallen voorgedaan.

Adviescommissies belastinghervorming opgericht

WILLEMSTAD — Financiën-minister José Jardim (namens onafhankelijk Statenlid Glenn Sulvaran) heeft groen licht gegeven voor twee nieuwe commissies die hem zullen bijstaan bij het opstellen van een nieuw belastingplan voor het land Curaçao. Het gaat hierbij om de Task Force Belastingplan Curaçao en een commissie die de minister moet bijstaan bij het vernieuwen van het belastingplan voor Curaçao.

Het landsbesluit voor de inrichting van beide commissies is onlangs naar de Staten gestuurd. Zowel de taskforce, als de commissie staat onder leiding van voormalig Douanehoofd en belastingexpert Julian Lopez Ramirez. Op dit moment is Lopez Ramirez werkzaam bij Deloitte. De commissie heeft als specifieke taak meegereken om de minister van Financiën te adviseren over het vernieuwen van het belastingstelsel voor Curaçao. Het gaat hierbij specifiek om het aanpassen en vernieuwen van de wetgeving, die te maken heeft

met belastingen. In deze commissie zitten verder vertegenwoordigers van KPMG Meijburg & Co Caribbean, PWC, EY en tevens de voorzitter van de Vereniging Antilliaanse Belastingadviseurs (VAB) of een door deze aan te wijzen vertegenwoordiger. Het is de bedoeling dat de commissie maandelijks aan Jardim zal rapporteren. De Task Force Belastingplan Curaçao zal als specifieke taak meekrijgen om als klankbord te dienen voor Jardim over het voornemen van de regering om het belastingstelsel op Curaçao te vernieuwen. In de klankgroep zitten vertegenwoordigers uit vrijwel alle sectoren die te maken hebben met belasting op het eiland. Het gaat hierbij om onder meer financiële dienstverlening, vakbonden, werkgevers, importeurs, accountantsbureau’s, winkeliersverenigingen. Ook is er in de task force plaats ingeruimd voor twee prominente oud-politici met affiniteit op het gebied van Financiën, namelijk oud-premier Etienne Ys (PAR) en voormalig Statenlid en voormalig minister van Financiën Faroe Metry (PNP).

Historisch museum Bonaire binnenkort weer open

KRALENDIJK — Na jaren gesloten te zijn geweest gaat het historisch museum van Bonaire binnenkort weer open.

He museum was aanvanke-lijk gehuisvest aan de Kaya Julio van de Ree, maar sloot zijn deuren toen de dienst Kunst, Cultuur en Literatuur (SKAL) verhuisde naar de boulevard. Het historisch museum wordt nu gehuisvest in het voormalige Kas di Arte. Dat werd gerenoveerd om de artefacten van culturele, folkloristische en historische waarde tentoon te kunnen stellen. De verzameling was opgeslagen in de jaren dat het museum gesloten was. Personeel van SKAL is bezig om de tentoonstelling in te richten. Naar verwachting is de collectie binnen afzienbare tijd weer voor het publiek te zien.

Timoteo Silberie van SKAL met voorwerpen uit het museum

Website Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens

KRALENDIJK — De Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens heeft sinds vandaag een website. Deze is bedoeld om de taken van de commissie voor een breed publiek inzichtelijk te maken.

De Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens BES (de Commissie) werd op 1 april 2014 ingesteld. Naast voorzitter Glenn Thodé werden Esther Pourier en Jacques van Eck als leden benoemd. Caribisch Nederland is het eerste Koninkrijksdeel in de Cariben waar een dergelijke commissie actief is.

“Alle burgers moeten erop kunnen vertrouwen dat zowel de overheid als de commerciële sector zorgvuldig met persoonsgegevens omgaat”, aldus Glenn Thodé. “Voor de overheid gelden misschien nog wel strengere regels omdat zij ook een voorbeeldrol heeft. Daarom moeten de kaders van wat wel en wat niet

kan duidelijk worden aangegeven. Alle betrokken spelers moeten zich daaraan houden”, vervolgde hij. Dat maakt een commissie als deze noodzakelijk. Want privacy is een groot, maar ook een kwetsbaar goed. Er zijn talloze voorbeelden te noemen, internationaal, maar zeker ook in het Caribisch gebied, waar de grens van toelaatbare openbaringen van privégegevens dicht wordt benaderd of zelfs wordt overschreden. De bescherming van persoonsgegevens is een relatief nieuw begrip binnen Caribisch Nederland. De strekking van de wet is dat alle burgers recht hebben op een zorgvuldige omgang met hun persoonsgegevens en dat

dit recht niet zomaar aangetaast mag worden. Er worden grenzen gesteld aan het gebruik en de opslag van deze gegevens. De website van de commissie is erop gericht om zoveel mogelijk informatie te verstrekken aan burgers, overheden en alle organisaties die persoonsgegevens bewaren in databestanden. Dat kan een ziekenhuis zijn, maar ook een verzekeringsagent of een uitzendbureau. Momenteel ligt de nadruk vooral op het creëren van bewustzijn bij alle betrokken partijen. Het is de bedoeling dat er in de toekomst via de website ook vragen gesteld kunnen worden of signalen doorgegeven kunnen worden aan de commissie. Voor algemene vragen en vragen over de manier waarop met persoonsgegevens wordt omgegaan, kan contact worden opgenomen met het se-

cretariaat van de Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens vializanne.kos@rijksdienstcn.com of roella.pourier@rijksdienstcn.com, telefoon 00599 7158389 of 7158392.

Nieuw gebouw vakschool Isla

WILLEMSTAD — De vakschool van de Islaraffinaderij is verhuisd naar een gerenoveerd gebouw. Afgelopen maandag vond de opening van dit gebouw plaats en was ook de start van het trainingsprogramma ‘Process Operator’, waaraan vijftien studenten meedoen. De raffinaderij begint in 2016 ook met een nieuwe training, namelijk ‘Machine Mechanics’.

De vakschool heeft sinds haar opening in verschillende gebouwen gezeten, waaronder Post-6, waar nu de Polyclinic Isla is gevestigd. Sinds de opening van de vakschool hebben 595 jongeren een training gevolgd en zijn ze vervolgens in dienst genomen door de raffinaderij. Over drie jaar denkt Isla nog zestig jongeren te hebben getraind en in dienst te hebben genomen. Zo hoopt de raffinaderij een bijdrage te blijven leveren aan zichzelf en de bevolking van Curaçao. Volgens de minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (Soaw), Ruthmilda Larmonie-Cecilia, draagt deze opening bij aan de vermindering van werkloosheid op Curaçao. Daarnaast krijgen jongeren zo de mogelijkheid om aan hun praktisch

Gumbs: Afschaffing Landsbesluit ‘moeilijk’

PHILIPSBURG — Het landsbesluit om het parlement op St. Maarten te ontbinden en op 9 februari 2016 vervroegde verkiezingen te houden is wet geworden door publicatie in het Staatsblad en het zou ‘erg moeilijk’, zo niet ‘onmogelijk’ zijn om dit terug te draaien door de nieuwe ministerraad die wordt gesteund door de Coalitie van Acht, stelt minister Marcel Gumbs.

Parlementariër en lid van de Coalitie van Acht Sarah Wescot-Williams zei eerder deze week dat ze ‘volgende aanleiding’ ziet om het besluit, getekend door Gumbs en mede-ondertekend door gouverneur Eugene Holiday op 28 oktober te ontbinden. Ze zei dat het landsbesluit gebaseerd was op een onjuiste premisse en dus nietig kon worden verklaard.

Op vragen van de pers over de mogelijkheden voor nietigverklaring tijdens de wekelijkse persconferentie in de ministerraad zei Gumbs gisteren: “Ik denk dat het zeer moeilijk, zo niet onmogelijk is voor wie dan ook, welke regering dan ook, of het nu deze regering is of een toekomstige, om het volk het recht om op 9 februari te stemmen, te ontnemen. Ik denk dat dat zeer, zeer ongrondwettelijk zou zijn en zie niet in hoe dat zou kunnen.” De drie rechters die de gouverneur advies gaven

over de constitutionele impasse die begon met een motie van wantrouwen tegen het kabinet-Gumbs op 30 september, vinden dat er kleine veranderingen in het landsbesluit kunnen worden aangebracht. Of dit veranderingen betreft in de verkiezingsdatum is niet duidelijk.

Andere juridische experts zeggen volgens Gumbs dat het Landsbesluit niet kan worden ingetrokken door een nieuwe regering ‘omdat dit afbreuk zou doen aan de essentie van artikel 59 van het Statuut’. Dat artikel geeft het kabinet het zelfstandige recht om een Landsbesluit uit te geven dat oproept tot de ontbinding van het parlement en het houden van vervroegde verkiezingen.

Doos van Pandora “Het proces is nu wet geworden. De kiezers hebben nu het recht om op 9 februari hun stem uit te brengen”, zei Gumbs. Hij voegde

eraan toe dat als de datum gewijzigd zou worden, dit een ‘doos van Pandora’ zou openen en zou leiden tot een scala aan rechtszaken tegen de regering wegens pogingen om de bevolking een democratisch recht te ontnemen.

Gumbs kreeg bijval van minister van Justitie Dennis Richardson, die stelde dat een wijziging van de verkiezingsdatum tot ‘veel problemen’ kon leiden, omdat de ministers ‘te goeder trouw’ afstand hadden gedaan van hun portefeuilles. Als de datum nu wordt veranderd kan elk toekomstig kabinet op grond van geruchten over een verandering van regering, gebruikmaken van artikel 59 om het parlement te ontbinden en vervroegde verkiezingen uit te roepen maar toch blijven zitten tot aan de verkiezingen.

Aangaande de ‘stoelendans’, als oorzaak van de regeringsinstabiliteit beschrijvende, stelde Gumbs dat electorale hervormingen alleen het probleem niet zullen oplossen. “Je kunt hervormen wat je wilt, maar je hebt in je parlement mensen nodig met integriteit, hart voor de zaak en de bereidheid om compromissen te sluiten.”

Referendumcommissie aan de slag

De referendumcommissie met vlnr: Ivan Dario Perez, Franklin Hanse, Douwe Boersema (voorzitter), Maritza Valdink en Stephen Rosario. Niet op de foto: Sherwin Pourier en Jo-Ann Ruimveld.

KRALENDIJK — De Referendumcommissie heeft zich vanochtend voorgesteld aan de pers. De commissie, onder voorzitterschap van jurist Douwe Boersema, gaat zorg dragen voor de informatievoorzie-

ning rondom het referendum dat op 18 december op Bonaire gehouden wordt. De bevolking mag zich dan uitspreken over de vraag of men het eens is met de invulling die is gegeven aan de directe band met Nederland.

De onafhankelijke commissie zal onder andere drie informatiebulletins laten verschijnen. Informatie over het referendum is ook te vinden op de tweetalige website van de commissie: www.referendumbonaire2015.org.

Regering St. Maarten maakt 1,5 miljoen vrij voor cameratoezicht

PHILIPSBURG — De Sintmaartense regering heeft 1,5 miljoen gulden vrijgemaakt voor het project cameratoezicht. Minister van Justitie Dennis Richardson maakte tijdens een persconferentie bekend dat de fondsen afkomstig zijn uit de investeringsbegroting van het land. Het project moet nu verder worden uitgewerkt door de TelEm Group en het politiekorps.

Het project voor cameratoezicht zal een ‘cruciale rol’ spelen bij de beveiliging van de bewoners van St. Maarten. De minister sprak de hoop uit dat de samenwerking tussen de politie en de TelEm Group kan leiden tot een snelle start van dit project. Met betrekking tot de criminaliteit vertelde Richardson de journalisten tijdens de persconferentie van de Ministerraad gisteren

dat de samenwerking tussen St. Maarten, de politiekorpsen van Aruba en Curaçao en de marechaussees had geleid tot de vorming van teams om de misdaad aan te pakken. Hij zei dat de teams zeventien zaken zullen onderzoeken met betrekking tot recente criminele activiteiten.

De gezamenlijke patrouilles ‘blijken effectief te zijn’.

De minister beloofde dat ze doorgaan en deelde tevens mee dat de regering een nieuw gebouw in Orange Grove heeft aangeschaft, waar een forensisch lab en een schietbaan in ondergebracht zullen worden. Het is tevens de bedoeling om er ruimtes vrij te maken voor trainingen in zelfverdediging en andere activiteiten waar de wetshandhavingsinstanties bij betrokken zullen worden, evenals – onder andere – velden om speciale honden te trainen en ruimtes om in beslag genomen wapens te bewaren. “Zo zullen we de komende tijd met kracht vooruit kunnen”, stelde Richardson.

Cast Martinus Arions boekverfilming bekend

Game of Thrones-actrice in Double Play

WILLEMSTAD — De Britse actrice Melanie Liburd (27), die volgend seizoen in de populaire serie Game of Thrones te zien is, is gecast in de Curaçaose film Double Play. Dat maakte producent Lisa Cortes dinsdag bekend.

Liburd is bekend van haar rol in de film Runaway Island. In het zesde seizoen van Game of Thrones speelt ze Kinvara, in de serie een rode priesteres, net als Carice van Houten.

Ook Lennie James (The Walking Dead), Colin Salmon (London Has Fallen), Alexander Karim (Zero Dark Thirty), Isaach De Bankolé (Casino Royale) en Mustafa Shakir (Quarry, HBO’s Criminal Justice) hebben een hoofdrol bemachtigd in Double Play. Verder zijn ook Academy Award en Emmy winnaar Louis Gossett Jr. (An Officer and a Gentleman, Roots), Saycon Sengbloh, Bronson Pinchot (True Romance) en nieuwkomer Dani Dare (NCIS New Orleans) in

Louis Gossett Jr

de film te zien. Double Play is de verfilming van Frank Martinus Arions dubbelspel. Het boek wordt gezien als het magnum opus van de onlangs overleden auteur. De film, net als het boek, speelt zich af in de jaren zeventig op Curaçao. Regisseur is Ernest Dickerson. Het scenario is geschreven door Evan Jones en Alaric Alexander Smeets. Naast Cortes is ook de Curaçaose filantroop Gregory Elias producent. De opnames beginnen volgende week.

Melanie Liburd

Double Play gaat over het terugkeer van Ostrik (Colin Salmon) naar het huis waar in hij is opgegroeid en de herinnering aan een fatale dag meer dan 25 jaar geleden. In de loop van die dag, en een zeer lange partij domino, wordt het lot van vier mannen (James, Karim, De Bankolé en Shakir) bekend door een reis langs liefde, verlies en een verraad met dodelijke afloop. De muziek laat de pracht van het eiland zien, zoals het landschap, muziek en cultuur. De mu-

ziek wordt vertolkt door de Cubaanse Aymee Nuviola. Voor Elias is de rol van vrouwen, zoals beschreven in het boek en getoond in de film, belangrijk. “Het onderstreept dat, ongeacht hoe respectloos en vernederend mannen vaak hun vrouw of geliefde behandelen, de sterke wil van vrouwen en hun trots en vastberadenheid om te overleven altijd de overhand hebben. De boodschap van deze film is nog steeds relevant in veel samenlevingen over de hele wereld”, aldus Elias.

Figuranten Geen bijrol in de film weten te bemachtigen? Niet getreurd, de producenten zoeken nog figuranten voor zondagochtend 8 november bij het vliegveld en op donderdagavond 12 november wordt er een feestscène in Barber opgenomen. De opnames voor de feestscènes duren tot diep in de nacht. Er wordt voor eten en drank gezorgd. Meer informatie is verkrijgbaar via Elizabeth Francisco op telefoonnummer 522-1454.

Taiwan: Geen overleg over Zuid-Chinese Zee

TAIPEI — Bij de topontmoeting tussen de leiders van China en Taiwan staan de territoriale geschillen in de Zuid-Chinese Zee niet op de agenda. Dat zei president Ma Ying-jeou van Taiwan vandaag op een persconferentie.

Ma heeft zaterdag in Singapore een ontmoeting met de Chinese leider Xi Jinping. Het doel van de bijeenkomst is volgens de Taiwanese president de verdere normalisering van de banden tussen China en Taiwan, dat door het grote buurland wordt gezien als een afvallige provincie.

Het organiseren van een bijeenkomst gaat dan ook gepaard met de nodige praktische problemen. Zo erkennen de leiders elkaar officieel niet als staatshoofden. Ma en Xi delen naar verluidt de rekening voor het diner. Ook spreken ze elkaar aan met 'meneer', vermoedelijk zodat ze elkaar niet 'meneer de president' hoeven te noemen. De onenigheid over de Zuid-Chinese Zee is volgens Ma in elk geval geen onderwerp

Foto:AFP

President Ma Ying-jeou van Taiwan maakte snel duidelijk dat de onenigheid over de Zuid-Chinese Zee geen onderwerp van discussie is tijdens de topontmoeting met de leiders van China.

van discussie. Delen van de zee worden zowel door China als Taiwan geclaimd. Ook andere landen in het gebied botsen over de kwestie met Peking, dat vindt dat bijna de hele Zuid-Chinese

Zee van China is. Het is het eerste keer sinds het einde van de Chinese burgeroorlog in 1949 dat leiders van de twee landen om de tafel zitten. De ontmoeting vindt plaats tijdens een politiek

gevoelige periode in Taiwan, dat over enkele maanden naar de stembus gaat. Ma ontkende echter dat zijn gesprek met Xi is bedoeld om de populariteit van zijn partij op te vijzelen.

‘Syrië verdient geld aan verdwijningen’

DAMASCUS — Het Syrische regime verdient geld aan de mensen die het zelf laat verdwijnen. “Via een lugubere zwarte markt worden familieleden die informatie willen hebben over het lot van hun dierbaren uitgebuit”, schrijft Amnesty International in een rapport dat vandaag verschijnt.

Sinds het begin van de burgeroorlog in Syrië – in 2011 – zijn minstens 65.000 mensen verdwenen, onder wie 58.000 burgers. Ze worden volgens de mensenrechtenorganisatie vastgehouden onder afschuwelijke omstandigheden in overbevolkte cellen. Contact met de buitenwereld is niet toegestaan. Ziektes, martelingen en executies maken deel uit van de verdwijningen. Amnesty zegt dat allerlei duistere tussenpersonen die voor het regiem werken

steekpenningen aannemen van wanhopige familieleden die willen weten waar hun verwanten verblijven en of zij überhaupt nog in leven zijn. Zij tellen bedragen neer van enkele honderden tot duizenden dollars om die informatie te verkrijgen. Onder de mensen die verdwijnen, zijn journalisten, mensenrechtenverdedigers, artsen en hulpverleners. De geringste kritiek is dikwijls al voldoende om te worden opgepakt en te verdwijnen.

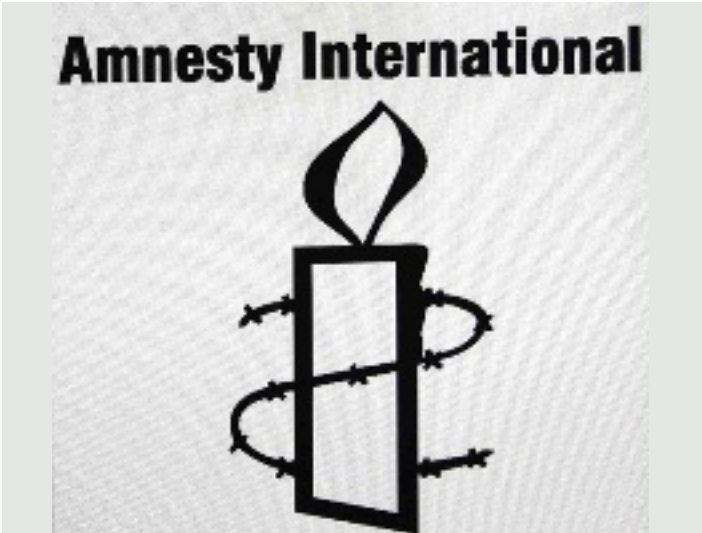

Foto: Shutterstock

Amnesty bracht een rapport naar buiten waaruit blijkt dat sinds het uitbreken van de burgeroorlog in Syrië duizenden mensen verdwenen zijn.

Vliegtuigcrash Egypte ‘Nederlanders Sharm genieten van vakantie’

RIJSWIJK/HOOFDDORP — “De meeste Nederlanders die op dit moment in Sharm al-Sheikh zitten, zijn daar gewoon van hun vakantie aan het genieten. De reisleiding ter plaatse heeft maar een paar vragen gekregen.” Dat zei een woordvoerder van TUI Nederland vandaag naar aanleiding van het Britse onderzoek naar de veiligheid van de luchthaven van de Egyptische badplaats.

Tussen de 150 en 200 Nederlanders zitten met TUI in Sharm al-Sheikh. Zij ko-

men waarschijnlijk komende zondag terug. Reisorganisatie Neckermann (Thomas

Cook) heeft nog eens ruim veertig Nederlanders daar zitten. Van hen reist een deel dinsdag terug.

De reisorganisaties benadrukken dat ze contact houden met de Britse autoriteiten over de vorderingen van het onderzoek, en met het ministerie van Buitenlandse

Zaken in Den Haag. De veiligheid van de luchthaven Sharm al-Sheikh staat ter discussie. Er zijn steeds meer aanwijzingen dat het Russische toestel dat zaterdag boven de Sinaï neerstortte, een bom aan boord had. De Airbus A320 was opgestegen in Sharm al-Sheikh.

Onverwachte geste van Turkije voor Cyprioten

NICOSIA — Turkije heeft onverwacht toestemd in een onderzoek naar graven in de militaire zone op Cyprus. Sinds het eiland in 1975 werd opgedeeld in een Grieks en een Turks deel, heeft Ankara grafonderzoeken in deze afgesloten zone geweigerd.

Het Grieks-Turkse comité voor vermiste personen (CMP) mag nu onder auspiciën van de Verenigde Naties circa dertig begraafplaatsen in de

militaire zone onderzoeken. Tijdens de Turkse invasie van het eiland in 1974 en de geweldvolle periode die daaraan voorafging, verdwenen 2000 Turkse en Griekse Cyprioten. Het CMP voert al sinds 2006 onderzoeken uit om doden te identificeren, maar nog altijd worden 1000 mensen officieel vermist. Het Turkse deel van Cyprus beslaat een derde van het eiland, het Griekse de rest. Dat Griekssprekende deel, de republiek Cyprus, is sinds 2004 lid van de Europese Unie.

VN schatten 5000 migranten op elke winterdag

GENÈVE — De Verenigde Naties schatten dat komende winter dagelijks 5000 vluchtelingen en migranten vanuit Turkije Europa zullen binnenkomen. De vluchtelingenorganisatie Unhcr van de VN vermoedt dat de verslechterende weersomstandigheden de mensen niet van hun trektocht zullen afhouden. Wel zal het

koude en natte weer de omstandigheden waaronder de vluchtelingen zullen reizen en in kampen verblijven aanzienlijk bemoeilijken, met name in Griekenland en op de Balkan. De Unhcr wil om de ergste nood te lenigen omgerekend bijna 90 miljoen euro doneren aan Kroatië, Griekenland, Slovenië, Servië en Macedonië.

PKK zegt staakt-het-vuren op

ANKARA — De Koerdische PKK heeft vandaag het eenzijdig afgekondigde staakt-het-vuren opgezegd. De militante Koerden stelden de vuurpauze in op 10 oktober, na de bloedige aanslag bij het belangrijkste treinstation in de hoofdstad Ankara.

Meer dan 100 mensen vonden de dood bij die aanslag doordat twee terroristen zich

zelf opbliezen. De slachtoffers stonden op het punt deel te nemen aan een demonstratie tegen de bloedige strijd van de Koerden en het Turkse leger in het zuidoosten van het land. Het besluit wordt volgens de PKK ingegeven door de niet-aflatende oorlogspolitiek van de regerende partij van president Recep Tayyip Erdogan, de AKP, en de aanvallen die het leger onverminderd op Koerdische doelen uitvoert.

Russen doen drugsvangst van half miljard

MOSKOU — De Russische nationale dienst voor drugscontrole heeft een ton synthetische drugs in beslag genomen. De middelen hebben een straatwaarde van omgerekend 550 miljoen euro. Dat heeft de dienst gisteren bekendgemaakt.

Met de vangst werd volgens het persbureau *Tass* een grote drugsbende opgerold die

opereerde van West-Rusland tot in Zuidoost-Azië. Rusland is zeer actief in de aanpak van drugshandel. Het werkt in toenemende mate samen met landen als Iran, Azerbeidzjan, Pakistan en Tadzjikistan, waar op grote schaal drugs worden geproduceerd en verhandeld. Volgens de Russen zijn de extremisten van Islamitische Staat tegenwoordig zeer actief in de drugshandel.

‘Overheid beschadigt zaak politiemol’

AMSTERDAM — De vermeende politiemol Mark M. kan een eerlijk proces vergeten, omdat hij door politie en justitie al in het openbaar is veroordeeld. Dat laat M.’s advocaat Jan-Hein Kuijpers weten in reactie op berichtgeving van *NRC Handelsblad*. Hij wijst erop dat politiebaas Gerard Bouman en minister Ard van der Steur (Veiligheid en Justitie) zijn cliënt al hebben weggezet als rotte appel en iemand die een hoge straf verdient.

De 28-jarige politiemann M. uit Weert wordt verdacht van het verkopen van politiegegevens aan criminelen. Politiebaas Bouman noemde hem in het openbaar ‘de rotste appel sinds tijden’ binnen de politie. Volgens Kuijpers zei Van der Steur dat M. ‘de zwaarste straf verdient’. Kuijpers staat M. sinds vorige week bij.

De advocaat heeft opheldering gevraagd bij de betrokken aanklager. Kuijpers heeft hem aangegeven dat er vanuit de verdediging niets is gelekt over de zaak van Mark M.

Van de kant van politie en justitie is dat wel op grote schaal gebeurd, concludeert hij. “Al dan niet door anoniem opgevoerde bronnen. Die gedeelde informatie is eenzijdig, subjectief en op een aantal punten ook volstrekt onjuist.”

In het antwoord van de officier van justitie staat dat de politie en het Openbaar Ministerie de media geen informatie hebben gegeven die in het belang van het onderzoek geheim moet blijven. De aanklager ontkent dat er onder regie van politie en justitie is gelekt.

Nederlanders gebruiken minder antibiotica

DEN HAAG — Nederlanders gebruiken steeds minder antibiotica. Vorig jaar kregen 4 miljoen mensen zo’n kuur. Dat is ruim 8 procent minder dan in 2011. In totaal werden vorig jaar 6,8 miljoen doses verstrekt, ruim 5 procent minder dan in 2011.

De Stichting Farmaceutische Kengetallen, die alle gegevens over medicijnen bijhoudt, heeft de cijfers vandaag naar buiten gebracht. Volgens de stichting is het goed dat men terughoudend is met antibiotica. “Het gevaar bestaat dat ziekmakers resistent worden. Dan werkt de kuur de volgende keer misschien minder. Als je nu terughoudend bent, heb je meer kans dat de kuur aanslaat als je later bijvoorbeeld een zware longontste-

king hebt en ernstig gevaar loopt”, legt een woordvoerder uit. De daling is volgens de stichting te danken aan zowel de artsen als de patiënten. Artsen schrijven niet snel antibiotica voor en mensen die zich een beetje ziekjes voelen, stappen niet meteen naar de huisarts. Nederlanders gebruiken, samen met Zweden, de minste antibiotica van heel Europa. Per 1000 inwoners ligt het gebruik in landen als België

Grote maffiazaak begonnen in Rome

ROME — Een maffiabende in Rome heeft vermoedelijk miljoenen euro’s afgesnoept van contracten die de gemeente afsloot. De bende van 46 verdachten staat vanaf vandaag terecht in de Italiaanse hoofdstad.

Volgens de aanklagers was er sprake van systematische corruptie onder politici, ambtenaren en zakenlieden in de stad, die samentrokken met maffiosi om aanbestedingen te beïnvloeden. Die aanbestedingen konden over van alles gaan, van de bouw van vluchtelingenopvangcentra tot het ophalen van vuilnis, meldt *The*

Guardian. De twee hoofdverdachten verschijnen uit veiligheidsoverwegingen niet in de rechtszaal, maar volgen de zittingen via een videolink vanuit hun zwaarbeveiligde gevangenissen. Ze hebben ontkend dat er banden zijn met de maffia. Daarvoor worden in Italië zwaardere straffen gegeven dan als er alleen sprake zou

zijn van corruptie. De aanklagers kunnen putten uit 36.000 uur aan afgeluisterde gesprekken en opnames waarop is te zien hoe sommigen van de verdachten kennelijk smeergeld aannemen. Eerder deze week eindigde een aanverwante rechtszaak, waarin vier verdachten schuldig werden bevonden en vier tot vijf jaar gevangenisstraf kregen opgelegd. Volgens de rechter in die zaak was er wel degelijk sprake van een maffiabende.

Dijsselbloem: Banken schrijven geen wetten voor

DEN HAAG — Banken schrijven de regering geen wetten voor. Belanghebbenden worden wel bijna altijd geraadpleegd en mogen ook suggesties doen bij het maken van een wet. Dat stelde minister Jeroen Dijsselbloem (Financiën) vandaag.

“We laten ons door niemand de wet voorschrijven”, aldus de bewindsman. De Tweede Kamer vroeg gisteren opheldering aan Dijsselbloem over de invloed

van banken op wetgeving. De vragen kwamen nadat de krant *NRC* had gemeld dat ING vorig jaar belangrijke onderdelen van een wet zou hebben geschreven.

Zicht op 100 miljoen voor justitiebegroting

DEN HAAG — Er is zicht op een bedrag van 100 miljoen euro om een aantal zaken te dichten in de justitiebegroting voor 2016. Dat zeggen bronnen in Den Haag na een bericht van *De Telegraaf* hierover. Er moet eigenlijk 150 miljoen worden gevonden om de nood te lenigen. Aan die 50 miljoen meer wordt nog gewerkt.

Justitieminister Ard van der Steur overlegt ook met partijen in de Tweede Kamer over de kwestie. Het ministerie

van Financiën zelf kon vandaag alleen bevestigen dat er overleg is tussen dit departement en het ministerie van

Veiligheid en Justitie. Direct na Prinsjesdag kraakte de oppositie de justitiebegroting helemaal af. De Tweede Kamer behandelt de begroting in de laatste week van november en die moet dan dit jaar nog door de Senaat. Maar als de oppositie zo ontevreden blijft, kan de begroting daar sneuvelen.

Euro

Wisselvallig

AMSTERDAM — De Europese aandelenbeurzen lieten vanochtend een gemengd beeld zien. Koersverliezen onder de zwaarwegende grondstofbedrijven hielden de beursgraadmeters in Amsterdam en Londen in toom. Op de Zwitserse markt ging uitzender Adeco in de uitverkoop na een onverwacht kwartaalverlies. “De aandelenbeurzen houden zich sterk, ondanks dat een rentestap in de VS steeds dichterbij lijkt te komen. Als het Amerikaanse banenrapport, dat vrijdag naar binnen komt, geen rare verrassingen laat zien, kunnen we ervan uitgaan dat Fed-voorzitter Yellen de rente in december gaat verhogen”, aldus belegingsspecialist Tycho Schaaf van onlinebroker Lynx. De AEX-index in Amsterdam noteerde aan het einde van de ochtend 0,4 procent hoger op 470,64 punten. De MidKap daalde 0,8 procent tot 692,46 punten. De beurzen in Parijs en Frankfurt stegen tot 0,9 procent. Londen zakte 0,4 procent. Adeco kelderde bijna 9 procent in Zürich. Concurrent Randstad verloor 1,2 procent in de AEX. In Parijs klonk Société Générale ruim 6 procent. De op één na grootste bank van Frankrijk voerde zijn kwartaalwinst met ruim een kwart op. Concurrent Crédit Agricole, die ook met cijfers kwam, verloor bijna 6 procent. De euro bleef ongewijzigd op 1,933 gulden. De prijs van een vat Amerikaanse olie steeg een fractie tot 46,34 dollar. Een vat Brentolie kostte 0,3 procent meer op 48,72 dollar.

Tokio

Winst

TOKIO — De aandelenbeurs in Tokio is vandaag met winst geëindigd. Een goedkopere yen hielp de Japanse exportbedrijven vooruit. De Japanse munt daalde in waarde ten opzichte van de Amerikaanse dollar nadat centralebankpresident Janet Yellen liet doorschemeren dat een renteverhoging in de Verenigde Staten in december nog altijd op tafel ligt. De Nikkei sloot 1 procent hoger op 19.116,41 punten. Sigarettenfabrikant Japan Tobacco klonk 6,8 procent na verhoging van het dividend. Japan Post Holdings en zijn twee financie  le divisies Japan Post Bank en Japan Post Insurance, die woensdag zeer succesvolle beursdebuten kenden, gingen verder omhoog. De geplaagde airbagfabrikant Takata leed het grootste dagverlies sinds november 2006 en kelderde ruim 25 procent. Automaker Honda liet weten geen airbags meer af te nemen van het bedrijf. De andere beurzen in het Verre Oosten lieten een wisselend beeld zien. De Chinese Shanghai Composite steeg 2,5 procent en de Hang Seng-index noteerde een fractie lager. De All Ordinaries in Sydney daalde 0,9 procent en de Kospi in Seoul verloor 0,2 procent.

Wall Street

Vlak

NEW YORK — Wall Street opende vandaag vlak. Belegers verwerkten opnieuw een reeks resultaten uit het bedrijfsleven en cijfers over de Amerikaanse economie. Vakantieboekingsite Home-Away (plus 23 procent) was een van de uitblinkers nadat het een overnamebod ontving van internetreisbureau Expedia ter waarde van 3,9 miljard dollar. Kort na de openingsbel stond de Dow-Jonesindex 0,1 procent hoger op 17.876 punten. De S&P 500 ging een fractie vooruit tot 2103 punten en de Nasdaq steeg 0,1 procent tot 5144 punten. Facebook werd 4,5 procent hoger gezet. De sociale netwerksite kwam gisteren na het slot van Wall Street met resultaten die beter waren dan verwacht. Facebook profiteerde van groei bij mobiele advertenties. Ruim 1 miljard mensen maken dagelijks gebruik van de populairste netwerksite ter wereld.

Koninklijke Munt in grote problemen

DEN HAAG — Door een mislukt avontuur in Chili is de Koninklijke Nederlandse Munt (KNM) in grote problemen geraakt. Directeur Maarten Brouwer treedt daarom per 1 december terug. Een woordvoerder van het ministerie van Financiën bevestigt berichtgeving hierover vandaag in de Volkskrant.

Het staatsbedrijf heeft grote schulden en wordt overeind gehouden door Financiën, dat nog 18,8 miljoen euro tegoed heeft van de onderneming in Utrecht, waar zo’n 130 mensen werken. De KNM slaat sinds 1807 de Nederlandse munten en is in 1994 verzelfstandigd. “Het liquiditeitsprobleem bij KNM is van dien aard dat we ons zorgen maken over de toekomst van het bedrijf”, aldus een interne notie van Financiën van april, die in handen is van de Volkskrant. De onderneming staat sinds deze zomer onder verscherpt toezicht van het ministerie. Staatssecretaris Eric Wiebes schrijft vandaag aan de Kamer dat de grootste financiële zorgen nu beheersbaar zijn. “KNM verwacht dat de grootste operationele problemen onder controle zijn, maar desondanks wordt een substantieel verlies over 2014 verwacht”, aldus Wie-

bes. De accountant heeft de jaarrekening voor 2014 nog niet goedgekeurd. De problemen zullen ‘in beperktere mate’ ook doorwerken in de cijfers van dit jaar. De kiem van de crisis ligt bij een grote opdracht uit Chili twee jaar geleden om 850 miljoen peso’s te slaan. Er waren problemen bij de productie en de Chileense inspectie keurde de munten uiteindelijk af. De KNM kreeg een boete wegens wanprestatie. KNM verwacht volgens de staatssecretaris de order na genomen maatregelen goed te kunnen afhandelen. Het moet in juni 2016 zijn afgerond.

Maar ook intern waren er problemen bij de onderneming. Er zijn ‘ingrijpende operationele maatregelen’ nodig, aldus Wiebes. Een ‘chief restructuring officer’ gaat het bedrijf herstructureren en bezuinigingen door-

Foto: Shutterstock

De Koninklijke Nederlandse Munt slaat sinds 1807 de Nederlandse munten en is in 1994 verzelfstandigd. Er werken 130 mensen.

voeren. Vertrekend topman Brouwers blijft tot het einde van zijn arbeidsovereenkomst als adviseur aan. Financiën werkt aan een ‘strategische heroriëntatie’

van de Munt, waarbij ook gekeken wordt of het een staatsbedrijf moet blijven. Hierover zal het kabinet begin volgend jaar de Kamer nader informeren.

Rijkste Nederlanders nog rijker

AMSTERDAM — Het gaat goed met de allerrijksten in Nederland, blijkt uit de nieuwste editie van Quote 500. Nederland heeft er dit jaar vier nieuwe miljardairs bij gekregen en de vijfhonderd rijkste Nederlanders zagen hun gezamenlijk vermogen voor het eerst sinds de financiële crisis weer met meer dan 10 procent toenemen.

Frits Goldschmeding, de oprichter van uitzendbureau Randstad, eindigde net als vorig jaar als hoogste op de lijst. Zijn vermogen groeide flink, van 3,2 miljard euro naar 4,7 miljard. Nummer twee blijft investeerder Dik Wessels, met inmiddels 3 miljard euro. De derde plek wordt wederom ingenomen door mediamagnaat John de Mol, met nu 2,5 miljard euro. Bij elkaar zijn de vijfhon-

derd rijkste Nederlanders goed voor een slordige 91,9 miljard euro. De nieuwe miljardairs zijn onder meer grootindustri  l Wim van der Leegte en biermagnaat Dik Hoyer. Andere bekende Nederlanders in de Quote 500 zijn Joop van den Ende (nummer 7 met 1,5 miljard euro), voormalig LFP-minister Herman Heinsbroek (220 miljoen euro), DJ Ti  sto (83 miljoen),

oud-premier Ruud Lubbers (64 miljoen) en voetballers Dennis Bergkamp en Ruud van Nistelrooij (beiden 45 miljoen).

Hekkensluiter op de rijkenlijst is voormalig ABN Amro-topman Rijkman Groenink. Zakenblad Quote schat zijn vermogen op 41 miljoen euro. Zelf zegt de ex-topbankier overigens helemaal niet zoveel geld te bezitten. Volgens Quote moest hij lachen toen het blad hem feliciteerde met zijn entree op de lijst. Charlene de Carvalho, dochter van wijlen biermagnaat Freddy Heineken, blijft de rijkste Nederlander in het buitenland. Haar vermogen

bedraagt volgens Quote nu 9,6 miljard euro. Ze werd eerder ook wel aangemerkt als rijkste Nederlander, maar omdat ze in het Verenigd Koninkrijk woont verplaatste Quote haar vorig jaar naar de buitenlandlijst. Niet alle superrijken kregen er afgelopen jaar meer geld bij. Wijnand Pon van autobedrijf Pon, dat recent veel in het nieuws kwam als importeur van Volkswagen, zag zijn vermogen juist met een kleine 6 procent slinken tot 1,7 miljard euro. Hij daalde daarom ook van plek vier op de lijst naar plek vijf. Nummer vier is nu zakenman en kunstmecenas Hans Melchers, met 2 miljard euro.

Pinnen wint het van contant betalen

AMSTERDAM — De consument betaalt steeds vaker met de pinpas in plaats van met contant geld. In de detailhandel is vorig jaar zelfs voor het eerst meer gepind dan afgerekend met biljetten en munten. Dat blijkt uit onderzoek van Betaalvereniging Nederland en De Nederlandsche Bank (DNB).

Over de hele linie daalde het aantal contante betalingen van 3,8 miljard in 2012 en 2013 naar 3,4 miljard in 2014. Ook de waarde van de contante betalingen nam af, van 47 miljard euro naar 42 miljard euro. Het gemid-

delde bedrag per contante betaling ligt nog steeds rond de 12 euro. Het aantal pinbetalingen nam de afgelopen vier jaar met 35 procent toe tot 2,9 miljard. In die periode steeg ook de waarde van de pinbe-

talingen, van 81 miljard euro naar 89 miljard euro. Consumenten pinnen steeds vaker ook hun kleine aankopen, waardoor het gemiddelde pinbedrag flink daalde van 37,57 naar 30,39 euro.

Consumenten betaalden in supermarkten en andere winkels in de sector detailhandel voor het eerst vaker met de pinpas dan met contant geld (50 procent tegen 49 procent). In andere

sectoren zoals de horeca en particuliere dienstverlening is contant afrekenen nog steeds dominant, al is ook hier de pinpas bezig met een opmars.

Gemeten over alle sectoren rekenden consumenten vorig jaar 53 procent van al hun aankopen aan de kassa af met contant geld en 45 procent met de pinpas. Het streven is dat het aandeel pinnen in 2019 op 60 procent ligt.

Adidas positiever over winst

Foto: Shutterstock

Het sterke merk Adidas realiseert een jaarmet van bijna 5 miljard euro en levert sinds 1970 de officiële ‘FIFA-bal’.

overtuigd dat consumenten het onderscheid weten te maken tussen Adidas als leverancier van sportartikelen en hetgeen nu speelt bij de FIFA”, aldus Hainer.

Sinds 1970 levert Adidas de officiële bal waarmee het mondiale voetbaltoernooi wordt gespeeld. Twee jaar geleden verlengde Adidas het contract met de voetbalbond tot 2030. Adidas kreeg

onlangs kritiek omdat het concern, anders dan andere grote sponsors als McDonald’s, Coca-Cola en Visa, niet het onmiddellijke vertrek eiste van Sepp Blatter, nadat Zwitserse autoriteiten een strafrechtelijk onderzoek naar de FIFA-baas hadden ingesteld.

Volgens Hainer was Adidas ook niet betrokken bij een dubieuze betaling van

de Duitse voetbalbond DFB aan de FIFA inzake de gunning van het WK 2006 aan Duitsland, waar zo veel om te doen is. Daarbij zou een bedrag van 6,7 miljoen euro zijn betaald door wijlen voormalig Adidas-topman Robert Louis-Dreyfus. Volgens Hainer was het geld afkomstig van de eigen rekening van Dreyfus en speelde de zaak op het moment dat hij Adidas al had verlaten.

Honda en Mazda verlaten airbagmaker Takata

TOKIO — De Japanse autofabrikanten Honda en Mazda zullen geen airbags van Takata meer kopen. Dat besluit volgt op het verbod van die airbags in de Verenigde Staten, dat onlangs werd aangekondigd.

Honda is de grootste klant van Takata. Ook andere autofabrikanten zoals Toyota en Mitsubishi overwegen geen airbags meer te kopen van het bedrijf. De airbags van Takata kunnen bij het opblazen ontploffen,

waardoor stukjes metaal en plastic door de auto kunnen vliegen. Wereldwijd zijn zeker acht bestuurders daarvoor overleden.

Autoconcerns hebben daarom al vele miljoenen wagens teruggehaald om de airbags te vervangen. Takata kreeg een boete in de VS van 70 miljoen dollar. De zorg bestaat dat Takata de airbagcrisis niet zal overleven. Het aandeel klapte vandaag op de Japanse beurs 25 procent om-

‘Melkprijs herstelt weer’

UTRECHT — Aan de lage melkprijs voor boeren komt langzaamaan weer een einde. De Rabobank stelt dat het dieptepunt inmiddels achter de rug is en de bank rekent op herstel volgend jaar.

Boeren ontvangen voor hun melk nu rond de 30 cent per kilo, legt Rabo-deskundige Martin Eising uit. Dat is 27 cent geweest. Er lijkt dus weer een stijgende lijn in te zitten. Vorig jaar kregen melkveehouders korte tijd nog een recordbedrag van meer dan 40 cent per kilo. Dat de melkprijs zo schommelt, heeft ermee te maken dat Brussel begin dit jaar de melkquota heeft afgeschaft. Boeren gingen hierna meteen meer melk produceren.

Ook kampte de sector met minder vraag uit Rusland en China. Rabobank gaat er vanuit dat de Chinese markt weer gaat aantrekken. Verder profiteren de Nederlandse boeren er

volgens de bank van dat elders op de wereld door weersomstandigheden minder melk op de markt wordt gebracht. De lage melkprijs in Europa en de rest van de wereld was voor boze boeren in onder meer Frankrijk deze zomer nog een van de aanleidingen om grootschalige protestacties te houden en wegen te blokkeren. De consument merkte weinig van het sterk gedaalde prijsniveau, bleek eerder al. Gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) lieten zien dat de prijzen in de winkel nauwelijks zakten. Dit komt doordat voedselproducenten en supermarkten over het algemeen vastzitten aan langlopende contracten. Rabobank is naar eigen zeggen de grootste financier van de Nederlandse melkveehouderij. In 2014 hadden lokale Rabobanken ruim 12 miljard euro aan financiering uitstaan in de sector, op een totaal van ruim 30 miljard euro in de hele landbouw- en voedingssector.

Foto: Shutterstock

De melkprijs is ruim 10 procent gestegen en boeren ontvangen nu 30 cent per kilo. Rabobank verwacht dat de trend zich zal voortzetten.

NEW YORK			AMSTERDAM		
	5-Nov			5-Nov	
DOW JONES	17822.99	+0.25%	AEX	466.60	+0.48%
S&P 500 INDEX	2096.20	-0.29%	ARCELMITTAL	4.98	-4.58%
NASDAQ	5113.43	-0.56%	AEGON NV	5.65	-1.14%
AMAZON.COM INC	652.98	+1.88%	AHOLD NV	18.85	+0.37%
APPLE INC	120.96	-0.85%	AKZO NOBEL	64.66	+0.08%
BAIDU INC-SP ADR	197.25	-0.34%	ASML HOLDING NV	87.44	+0.22%
BERKSHIRE HATH-B	136.86	-0.41%	DSM (KONIN)	46.39	+0.93%
CTIGROUP INC	54.10	+0.50%	HAL TRUST	167.99	-0.01%
COCA-COLA CO	42.15	+0.43%	HEINEKEN NV	94.00	+1.81%
WALT DISNEY CO	112.67	-0.51%	ING GROEP NV	13.23	-1.38%
3D SYSTEMS CORP	10.45	-0.05%	KPN (KONIN) NV	3.28	-0.73%
EBAY INC	29.04	-0.89%	KONINKLIJKE PHIL	24.89	+1.14%
FACEBOOK INC-A	109.17	+5.03%	RANDSTAD HOLDING	53.09	-1.63%
GENERAL ELECTRIC	29.39	-0.51%	RELX NV	15.74	+0.16%
ALPHABET INC-A	762.45	+0.95%	ROYAL DUTCH SHA	24.29	-2.76%
HP INC	14.02	-0.86%	TOMTOM	10.21	-0.75%
HOME DEPOT INC	125.35	-0.02%	TOTAL SA	46.13	-0.38%
INTEL CORP	33.76	-1.14%	UNILEVER NV-CVIA	41.65	+0.10%
JOHNSON&JOHNSON	101.90	-0.04%	W.P. STEWART HOL	334.21	-0.21%
LINKEDIN CORP-A	250.72	-0.91%	SCOTTABANK FUNDS	4-Nov	
MICROSOFT CORP	54.22	-0.34%	MONEY MARKET	13.0663	0.00%
PROCTER & GAMBLE	76.04	-1.33%	US DOLLAR BOND	2.6218	-0.03%
ROYAL DUTCH-ADR	52.80	-2.98%	GLOBAL GROWTH	2.4620	-0.20%
STARBUCKS CORP	62.12	+0.25%	US GROWTH	12.9468	-0.08%
TWITTER INC	28.70	+2.25%	CANADIAN GROWTH	2.5411	-0.48%
WAL-MART STORES	58.69	+0.53%	FUNDS	4-Nov	
WHOLE FOODS MKT	29.52	-4.03%	BGF CONT EUR FLEX	22.89	-0.35%
EXCHANGE TRADED FND	5-Nov		BGF EMTK BOND	15.57	+0.13%
ALERIAN MLP- AMLP	13.77	-0.52%	BGF FIX INC GBL OP	13.21	0.00%
ISH GBL HY BD - GHY	47.78	-1.07%	BGF GBL ALLOCATION	50.10	-0.46%
ISH IBOXX HY BD - HYG	85.04	-0.28%	BGF USD CORE BOND	16.80	-0.12%
ISH SELECT DIV - DIVY	77.42	-0.22%	BGF USD HI YIELD BND	28.09	+0.21%
ISH MSCI EMTK - EEM	35.75	+0.03%	TEMPLETON GBL BND	23.37	+0.34%
ISH MSCI PAC - EPP	39.16	-0.81%	TEMPLETON ASIAN SM	40.36	+0.55%
ISH RUSSELL - IWV	124.14	-0.34%	CURRENCIES	5-Nov	
ISH S&P 500 - SPY	118.86	-0.41%	YEN/USD	121.6300	+0.05%
ISH EUROPE - IEV	42.20	-0.31%	EUR/USD	1.0876	+0.18%
POWERSH-QQQ	114.43	-0.51%	CAN/USD	1.1363	-0.05%
POWERSHARES DB C	15.02	-0.71%	GBP/USD	1.5241	-0.83%
SPDR S&P INT DIV-DWX	36.13	-0.55%	COMMODITIES	5-Nov	
SPDR S&P MID 400	265.50	-0.41%	OIL WTI	45.89	-0.93%
SPDR S&P 600 SMA	105.74	-0.17%	GOLD	1106.23	-0.18%
VANGUARD REIT - VNO	80.32	-0.11%	SILVER	15.0030	-0.58%
WSDOMTR JAP H EQ-OXJ	54.38	+0.75%	WHEAT	526.2500	+1.89%

Source Bloomberg

A Standard Of Excellence Since 1916

MCB

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.

Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com, website: www.mcb-bank.com/pbis

Mensen

Meisje krijgt kikker in wrap voorgeschoteld

Foto: Shutterstock

De tienjarige Cordellia Buckley kreeg bij McDonald's iets heel anders voorgeschoteld dan ze had besteld. Ze had net een hap van haar kipwrap genomen, toen ze iets vreemds in haar

mond voelde. Ze haalde de hap uit haar mond en zag tot haar schrik dat er een kikker tussen de sla zat. Cordellia was met haar vader onderweg naar huis in het Britse Moreton na

mond voelde. Ze haalde de hap uit haar mond en zag tot haar schrik dat er een kikker tussen de sla zat. Cordellia was met haar vader onderweg naar huis in het Britse Moreton na

ongeveer 10 centimeter voor haar kiezen. "Iedereen vond het walge-lijk. Het was zo vies. Cordellia vindt kikkers prima beesten, maar je wilt er na-tuurlijk niet een in je mond hebben", vertelt haar vader aan de Britse *Metro* waar ook een foto van de kikker te zien is. "Het is nog ge-vaarlijk ook, ze had er ziek van kunnen worden." Het incident heeft de eetlust van Cordellia en haar vader flink verpest. "We gaan nooit meer naar de McDonald's." Een woordvoerder van de McDonald's zegt dat er geen melding is gemaakt van het vieze voorval en betwijfelt dat er een kikker in het eten terecht is gekomen. "Voed-selhygiëne en veiligheid zijn van groot belang voor ons en we nemen dit soort incidenten dan ook heel se-rieus. Onze wraps worden vers bereid en het is hoogst onwaarschijnlijk dat de kik-ker in ons restaurant in die wrap is beland."

Stekelvarken leert hond een lesje

Foto: Shutterstock

Honderden naalden, zo had hond Mahalo in haar groot als cocktailprikkers, snuit na een nare aanva-

ring met een stekelvarken. De viervoeter was met twee andere honden aan het spelen in de tuin van haar baasje toen ze het stekel-varken tegen het lijf liep. Nieuwsgierig als ze is, be-sloot ze aan het stekelige dier te snuffelen. Dat had ze beter niet kunnen doen. De dierenarts in het Cana-dese Saskatchewan had er een dagtaak aan om de ste-kels uit haar snoet, longen en hart te peuten. Haar baasje Mike Gerrand kon de rekening van maar liefst 8000 dollar voor de spoed-

operatie niet betalen en be-gon een crowdfunding-actie om zijn huisdier te redden, en niet zonder succes. Mike haalde meer geld op dan hij nodig had. Op woensdag was er al ruim 11000 dollar ingezameld. "Ik ben ontroerd dat ik zo-veel steun heb gekregen van wildvreemden", zegt hij uit dank tegen iedereen die heeft bijgedragen om zijn trouwe viervoeter te redden. Op de website Go-FundMe.com staan foto's van Mahalo van voor en na haar operatie.

Dieven aan de haal met 4 ton Franse kaas

Foto: Shutterstock

Kaas is niet het meest voor de hand liggende product om te stelen, maar in kaasmin-nend Frankrijk denken die-ven daar anders over. Begin deze week verdween er op mysterieuze wijze vier ton Comté-kaas ter waarde van zo'n 40.000 euro. Nadat er was ingebroken in de kaaswinkel in Goux-les-Usiers in de regio Franche-Comté, bleken er zo'n 100 kazen van de lokale speci-aliteit te zijn meegenomen. De kazen zijn naar schatting

circa 40 euro per kilo waard. "We hebben niks gehoord", vertelt een buurman aan *L'Est Republicain*. "De inbre-kers moeten het gebied goed kennen." De dieven hadden veel over voor de kaasjes. Ze knipten het prikkeldraad door, for-ceerden vervolgens de ach-terdeur en sloegen hun slag. Comté is een beschermde kaas die alleen in de regio Franche-Comté mag worden gemaakt van de melk van een speciaal koeienras.

Arsenal-fan vernoemd naar Leeds-selectie

Foto: Shutterstock

Sommige ouders gaan ver in hun liefde voor een voetbal-club, maar kinderen maken soms andere keuzes. Dat on-dervonden de ouders van de Schot Dominic Cazaux, meldt *Yorkshire Post*. Toen Dominic 22 jaar geleden werd gebo-ren, kreeg hij van zijn ouders alle namen van de selectie van Leeds United uit 1991/1992. Met de officiële, schriftelijke toestemming van toenmalig Leeds-trainer Howard Wilkin-son, werd het jongetje Dominic Andrew Lukic Newsome Fair-clough Whyte Dorigo McAl-lister Batty Strachan Speed Chapman Cantona Cazaux genoemd. "Ik werd me bewust van mijn namen toe ik een jaar of zes was. Op school vonden ze het te gek. Ik had er wel eens last van, bijvoorbeeld als ik

mijn volledige naam moest opschrijven. Zoals tijdens mijn eindexamen. En ik kreeg geen extra tijd!", zegt Dominic. Op de vraag of hij dan nu een groot fan van Leeds United is, antwoordt hij diplomatiek: "Ik ben fan van Arsenal. Maar ik volg Leeds wel en ik wens hen het beste."

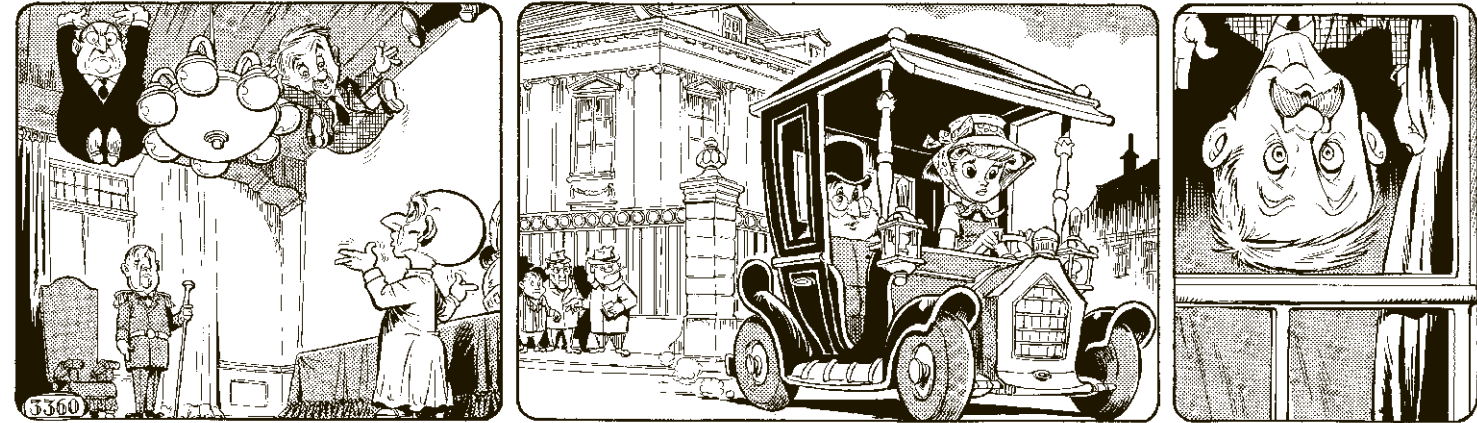
Ook iets leuks voor de Mensen-pagina ?

**Een jubileum, diploma of benoeming te melden ?
Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina**

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar :
arubaredactie@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Koning Hollewijn en het gezichtsverlies

Door Marten Toonder

Professor Kerndrayer had zich nu geheel van zijn gewich-tige kleding ontdaan en het feit dat hij niet omhoog zweefde stemde hem tot grote voldoening. "De anti-magnetische stral-ing verliest dus na een poosje zijn werking," stelde hij vast. "Maar die tijdsduur is moeilijk vast te stellen en bovendien heeft de ministerraad een verspreide straling gekregen. Dat maakt een berekening geheel onmogelijk!" "Vervelend is dat nu!" klaagde de minister-president. "De huidige formatie van dit kabinet staat me tegen; er zit geen vaste koers in!" "Het gaat over," sprak de koning troostend. "Ik hoop, dat u de han-gende zaken zolang wilt behandelen, excellentie. Ik wil dit informatieve gesprek nu beëindigen. Goede middag." Na deze woorden verliet hij de ministerraad en steeg in de

hofauto. "Wat was Dreutel uit zijn humeur, hè?" zei Wiebel toen ze met Hollewijn naar huis reed. "Hij heeft het contact met zijn land verloren!" verklaarde Hollewijn. "En dat is bij-zonder vervelend voor een minister!" "Gompie, nou! Dat is hij toch gewend?" riep Wiebel uit. "Dat heeft de praktijk hem ge-leerd — zoals hij altijd zelf zegt!" "Kijk eens aan," mompelde de koning, "je hebt soms verrassende inzichten kindlief. Ik voor mij heb daar geen mening over, want ik doe niet aan politiek." Met deze uitspraak is dit verhaal eigenlijk afgelo-pen. Het juiste tijdstip waarop het kabinet weer vaste grond onder de voeten kreeg, is nooit geheel duidelijk vastgesteld — er zijn zelfs lieden die menen, dat de ministers nog steeds in de lucht grijpen.. inde van dit verhaal

Salamander krijgt de rekening

Foto: Shutterstock

Een Duitser werd onlangs verrast toen hij een rekening in de bus kreeg, geadres-seerd aan zijn salamander. De 54-jarige schilder Werner Kojat ontving een rekening voor kijk- en luistergeld, maar deze bleek aan Herr Hans Werner Feuer Sala-mander te zijn gericht. "Ik vecht al jaren tegen de verplichting om kijk- en luistergeld te betalen, want ik heb helemaal geen tele-visie of radio, maar nu moet mijn salamander betalen", zegt Kojat tegen *Bild*. Volgens de Duitse wet moet iedereen de heffing betalen, ongeacht of men een televisie heeft of niet. Veel Duitsers weigeren dit uit principe. Maar waarschijn-lijk is de rekening voor het huisdier geen bewuste po-ging om Kojat toch te laten betalen, maar het gevolg

van een formulier dat hij invulde toen hij zijn hui-dige woning in Esslingen betrok. De woning bestaat uit twee appartementen die zijn samengevoegd. Toen de man moest aangeven wie er in het andere appartement

woonde, vulde hij voor de grap 'Hans Werner de vuur-salamander' in. Inmiddels is de fout erkend door de betreffende instan-tie en hoeft deze rekening in ieder geval niet betaald te worden.

Petitie moet comeback Phil Collins voorkomen

Foto: Shutterstock

Phil Collins overweegt om nieuwe muziek op te ne-men, maar niet iedereen is daar even blij mee. Dat blijkt wel uit een online petitie tegen het comeback-plan van de gepensioneerde Collins. In de petitie wor-den de Verenigde Naties zelfs opgeroepen in actie te komen. "Er is al genoeg leed in de wereld", zeggen de ini-

tiatiefnemers. De petitie op Change.org heet 'Phil Collins must be stopped' en is tot nu toe al door ruim 1000 mensen over de hele wereld onder-tekend. "Phil Collins heeft al genoeg muziek verpest. Toekomstige generaties zouden een Phil Collins-vrij leven moeten kunnen lei-den", schrijft een van hen.

Collins (64) vertelde vorige week aan *Rolling Stone* dat hij overweegt zijn mu-zikale carrière weer op te pakken en misschien zelfs om op tournee te gaan. "Ik ben niet meer met pensi-oen", vertelde hij het blad. "Mijn kinderen zijn nu tien en veertien jaar oud en ze willen zien wat hun vader eigenlijk voor werk heeft."

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Tina's groove

By Rina Piccolo

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

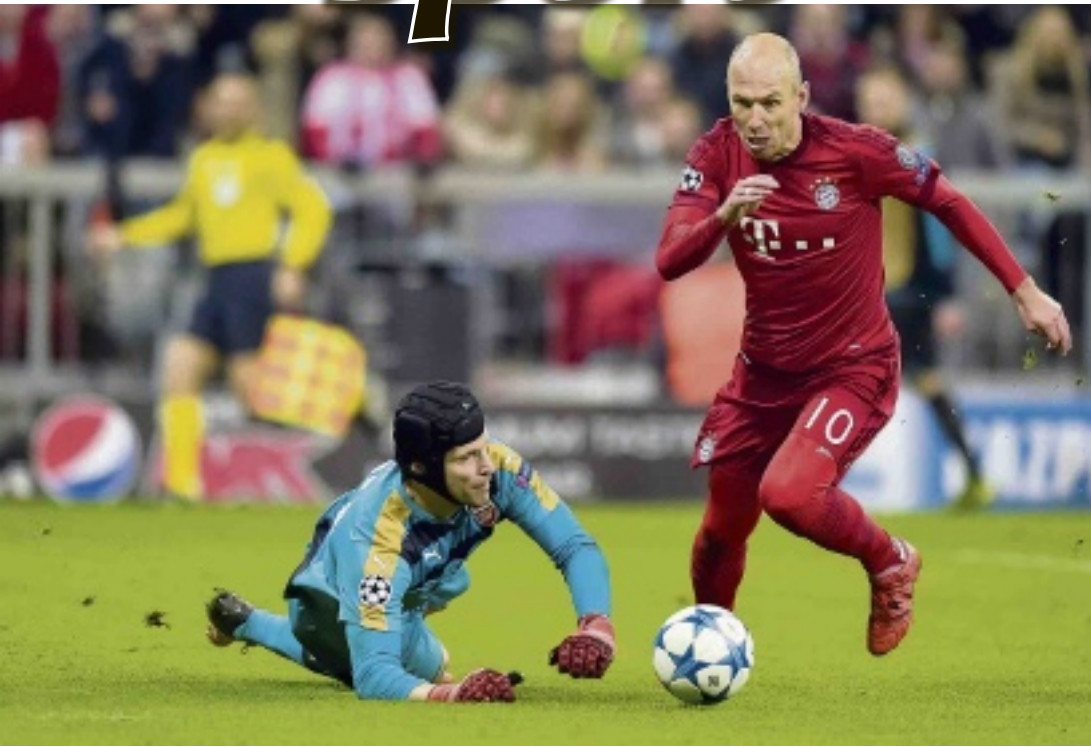

MÜNCHEN — Met groot machtsvertoon heeft Bayern München een voorschat genomen op een plaatsje tussen de beste zestien ploegen van de Champions League. De kampioen van Duitsland trakteerde het kansloze Arsenal gisteravond op een geweldig pak slaag (5-1). Zo namen de Duitsers ook revanche voor de 2-0-nederlaag in Londen twee weken geleden.

Bayern leidt groep F nu met negen punten. Olympiakos heeft eveneens negen punten na de winst op Dinamo Zagreb (2-1). Arsenal en Dinamo Zagreb (allebei drie punten) zijn zo goed als uitgeschakeld voor een vervolg in de Champions League. Trainer Pep Guardiola laat Bayern München voetballen als Barcelona toen hij het daar tussen 2008 en 2012 voor het zeggen had. Het verwende Beierse publiek kijkt al niet meer op van een monsterzege op Arsenal, de nummer twee van de Premier League. Het is niet meer dan logisch dat de leiding van Bayern München er alles aan doet Guardiola langer aan zich te binden. Bayern leunt al lang niet meer op Arjen Robben en Franck Ribéry. De Nederlandse buitenspeler startte op de bank en hoefde pas na rust in te vallen. De Fransman is nog altijd geblesseerd. Met talenten als Diego Costa en Kingsley Coman op de flanken swingt de aanval van Bayern München ook op het miljoenenbal dat de Champions League heet. Robert Lewandowski kopte

de thuisploeg al na tien minuten op voorsprong. Thomas Müller schoot Bayern via het been van Per Mertesacker naar 2-0. David Alaba tekende nog voor rust voor 3-0. Leuk voor invaller Robben was dat hij slechts één balcontact nodig had voor de 4-0. Olivier Giroud scoorde nog namens Arsenal voordat Müller met zijn tweede treffer de eindstand bepaalde.

Chelsea versloeg op eigen veld Dinamo Kiev met 2-1 en hielp daarmee de geplagde trainer José Mourinho wat vaster in het zadel. De Londense club klom in groep G naar de tweede plaats en staat drie punten achter FC Porto. De Portugese ploeg van basisspeler Bruno Martins Indi bezorgde Maccabi Tel Aviv in Israël de vierde nederlaag op rij: 1-3. Mourinho kreeg vlak voor het begin van de cruciale wedstrijd de steun van het thuispubliek, dat hem fanatiek toezog. De Portugees zei geroerd te zijn door de geste. “Het komt op een moment dat de resultaten slecht zijn, op een moment dat jullie om mijn ontslag

Arsenal-keeper Petr Cech (l) ziet Bayern-aanvaller Arjen Robben langs zich glippen.

Bayern neemt zoete wraak op Arsenal: 5-1

schreeuwen”, zei ‘The Special One’ tegen de aanwezige pers. “Het is ongelooflijk wat ze hiermee proberen te zeggen. Waarschijnlijk willen ze zeggen: laat hem zijn werk

doen. Het is een fantastisch gevoel.” Titelhouder Barcelona is na vier speelronden al vrijwel zeker van kwalificatie voor de achtste finales. De ploeg

van coach Luis Enrique was op eigen veld met 3-0 te sterk voor Bate Borisov. Met tien punten kan Barça in groep E bijna niets meer gebeuren. Neymar schoot na

Foto: AFP

een half uur raak van elf meter: 1-0. Na de pauze verdubbelde Luis Suárez, waarna de Spaanse kampioen het duel rustig kon uitspelen. Neymar miste eerst nog wel een grote kans op 3-0, voordat de Braziliaan alsnog zijn tweede treffer van de avond produceerde. AS Roma versloeg Bayer Leverkusen met 3-2 en staat nu tweede met vijf punten. Het duel tussen AS Roma en Leverkusen leek enigszins op het spectaculaire duel twee weken geleden in Duitsland (4-4). In die eerste wedstrijd verspeelde Leverkusen een voorsprong van 2-0. In Italië overkwam Roma hetzelfde. Uit een strafschop hielp Miralem Pjanic de Italiaanse ploeg alsnog aan de winst.

Zenit Sint-Petersburg is al zeker van overwintering in de Champions League. De formatie uit Rusland is na de uitzege bij Olympique Lyon (0-2) zeker van een eindklassering bij de beste twee ploegen van groep H. Zenit heeft zes punten meer dan Valencia, dat verrassend verloor bij AA Gent (0-1). AA Gent is na de eerste zege ooit in de Champions League met vier punten ook nog kansrijk voor een langer verblijf in de koningsklasse van het Europese clubvoetbal. Olympique Lyon sluit de poule met slechts één schamel winstpuntje.

Foppe blijft tot de kerst

HEERENVEEN — Foppe de Haan blijft tot de winterstop trainer van sc Heerenveen. Dat maakte de Friese Eredivisionist gisteren bekend. De Haan werd op woensdag 21 oktober aangesteld als voorlopige opvolger van Dwight Lodeweges, die ontslag nam.

De Haan (72) was eerder van 1985 tot 2004 in dienst van Heerenveen. In die periode werd hij ook de langstzittende trainer bij dezelfde club in het Nederlandse betaald voetbal. Zijn tijdelijke rentree verloopt vooralsnog succesvol. Onder zijn leiding bleef Heerenveen drie wedstrijden op rij ongeslagen. De ploeg bereikte onder meer de achtste finales van de KNVB-beker en won afgelopen zondag de Friese derby tegen SC Cambuur met 2-0. “We zijn blij dat Foppe bereid is om de komende weken aan te blijven als interim-trainer. Dit geeft rust en is het beste voor de club”, lichte manager voetbalzaken Hans Vonk toe. “Het geeft ons de mogelijkheid om zorgvuldig op zoek te gaan naar een nieuwe hoofdtrainer.”

‘Serena speelt altijd met pijn’

PARIJS — Serena Williams (34) staat tegenwoordig altijd met pijn in haar knieën op de tennisbaan. De 21-voudige Grand Slam-kampioene worstelt met dezelfde aandoening als haar Spaanse collega Rafael Nadal. Dat zei haar Franse trainer Patrick Mouratoglou in Parijs tijdens een interview met de Amerikaanse sportzender ESPN.

“Het kraakbeen in haar knieën is vrijwel volledig verdwenen, evenals bij Nadal”, liet hij weten. “Dat komt doordat ze al zo lang op het hoogste niveau actief is. Het is bijna bot op bot geworden. Als je

Oranje zakt op ranglijst

ZÜRICH — Het Nederlands elftal is weer twee plaatsen gezakt op de wereldranglijst van de FIFA.

Vooralsnog slechte resultaten in de EK-kwalificatiecyclus staat Oranje nu op de zestiende positie, vlak onder landen als Roemenië en Wales en net boven Tsje-

chië en Turkije. België staat op de vrijdag gepubliceerde ranglijst voor het eerst bovenaan. Het lost Argentinië af, dat naar de derde plek zakte. Duitsland behield de tweede plaats. Chili en Uruguay stegen flink. Chili ging omhoog van negen naar vijf, Uruguay is twaalfde, nadat het land vorige maand nog twintigste stond.

Foto: AFP/Miguel Medina

Murray als eerste naar kwartfinales Parijs

Andy Murray geconcentreerd bij de serve in zijn partij tegen David Goffin.

Murray deed daarmee een serieuze waarschuwing uit. Over drie weken staan ze normaal gesproken in Gent opnieuw tegenover elkaar, in de finale van het toernooi om de Davis Cup. Goffin kan er mogelijk enige moed uit putten dat de Belgen voor gravel hebben gekozen als ondergrond. Op het hardcourt in Bercy

had hij niets in te brengen. Murray joeg hem in grootse stijl van hot naar her over de baan. Bovendien serveerde hij zo sterk dat Goffin maar tot acht punten kwam. “Het was moeilijk überhaupt iets te doen”, verzuchtte de verliezer. “Ik voelde me moe. Mijn lijf stond wel op de baan maar er zat niemand

in.” Murray krijgt vrijdag in de kwartfinale te maken met de Fransman Richard Gasquet of de Japanner Kei Nishikori.

Uitslagen: Murray (GBR/2) - Coric (Kro) 6-1, 6-2, Federer (Zwi/3) - Seppi (Ita) 6-1, 6-1, Berdych (Tsj/5) - Roger-Vasselin (Fra) 6-3, 4-6, 7-5, Nadal (Spa/7) - Rosol (Tsj)

6-2, 6-2, Isner (VST/13) - Bedene (GBR) 6-3, 7-6 (3), Nishikori (Jap/6) - Chardy (Fra) 7-6 (4), 6-7 (6), 6-1, Gasquet (Fra/10) - Mayer (Arg) 6-2, 7-5, Dimitrov (Bul) - Cilic (Kro/12) 7-6 (3), 7-6 (2), Goffin (Bel/16) - Lajovic (Ser) 6-2, 6-2, Tsonga (Fra/9) - Bautista (Spa) 6-2, 6-2, Troicki (Ser) - Lopez (Spa/15) 6-7 (7), 7-5, 6-4.

Korfballers spelen met Engeland

Foto: KNVB

GENT — De Nederlandse korfballers hebben gisteren met een ruime zege op Engeland de tweede fase van het WK afgesloten. Oranje was in Gent veel te sterk voor de Britse ploeg (40-12). Bij rust was het verschil al elf punten (16-5). Erwin Zwart tekende voor elf treffers. Oranje wist dinsdag al over China heen (60-12). Nederland en Engeland waren al zeker van een plaats in de halve finale. Oranje stuit in de halve eindstrijd op Taiwan, dat verrassend goed partij bood aan België (18-25). In de eerste helft hielden de twee teams elkaar aardig in evenwicht: 13-13. Engeland stuit in de andere halve finale op de Belgen. Het WK korfbal wordt sinds 1978 om de vier jaar georganiseerd. Nederland won acht van de negen toernooien en verloor één keer in de finale van België.

Onderzoek ingesteld naar Benzema

PARIJS — De Franse aanvaller Karim Benzema is gisteren in Versailles verhoord door de politie naar aanleiding van een onderzoek naar een afpersingszaak rond collega-international Mathieu Valbuena. Twee weken eerder werd ook oud-international Djibril Cissé al ondervraagd met betrekking tot dezelfde zaak. Valbuena zou gechanteerd worden met een sextape.

Benzema ontbrak dinsdag door een blessure bij Real Madrid, dat in de Champions League Paris Saint-Germain met 1-0 versloeg. Zijn naam zou zijn langgekomen in afgeluisterde telefoongesprekken in het onderzoek dat al loopt sinds juli. Valbuena zou 150.000 euro moeten betalen om te voorkomen dat een seksvideo openbaar gemaakt zou worden. Voorlopig is niet bekend of Benzema

als verdachte dan wel getuige is verhoord. Volgens verschillende Franse media moet de spits de nacht op een politiebureau doorbrengen. Eerder werden al wel drie verdachten gepakt. Benzema's advocaat Sylvain Cormier maakt zich geen zorgen over zijn cliënt. “Hij heeft zichzelf niets te verwijten. Hij is zelfs blij dat hij een einde heeft kunnen maken aan deze verschrikkelijke controverse.” Het Frans Openbaar Ministerie denkt daar anders over, want vandaag werd besloten een formeel onderzoek te beginnen naar Benzema.

De openbaar aanklager ziet naar aanleiding van het verhoor gisteren voldoende aanleiding een onderzoek naar de topspits in te stellen. Als Benzema schuldig wordt bevonden, kan hij een celstraf van vijf jaar krijgen.